

Postbus 58285, 1040 HG Amsterdam

Centrale Raad van Beroep
Postbus 16002
3500 DA UTRECHT

Datum

4 juli 2024

Van

UWV, Juridisch Kenniscentrum
Dhr. mr. J.M. Breevoort
T 088-898 92 94*

Ons kenmerk

A19923308-01
A20314998-01

BSN

Uw kenmerk

CRvB 23 / 1559 WAJONG
CRvB 23 / 2511 WAJONG

Onderwerp

Het hoger beroep met betrekking tot [REDACTED] te Rotterdam

Geachte heer, mevrouw,

Appellante heeft met haar brief van 7 februari 2024 de gronden van het hoger beroep aangevuld. Met deze brief lichten wij toe waarom appellantes standpunt onzes inziens niet juist is.

Inhoudsopgave

1. Samenvatting en kern van het geschil	3
2. Opbouw van deze brief.....	4
3. Relevante feiten en omstandigheden (reactie op paragraaf 1 van het hoger beroepschrift)	5
§3.1. Inleiding	5
§3.2. Aangevoerde gronden en onze reactie hierop	5
4. Hoofdstuk 1A van de Wajong (paragraaf 3.7 van het hoger beroepschrift)	7
§4.1. Inleiding	7
§4.2. Inwerkingtreding hoofdstuk 1A.....	7
§4.3. Wie is en wanneer wordt een ingezetene aangemerkt als jonggehandicapte?	8
§4.4. Gronden appellante uit paragraaf 3.7 van het hoger beroepschrift en onze reactie hierop	11
§4.5. Gevolgen standpunt appellante.....	14
5. Appellantes vergelijking met de jonggehandicapte in de zin van hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong en de vergelijking met de AAW.....	15
6. Hoofdstuk 2 van de Wajong (paragraaf 3.5 van het hoger beroepschrift)	16
§6.1. Inleiding	16
§6.2. Inwerkingtreding hoofdstuk 2.....	16
§6.3. Wie is en wanneer wordt een ingezetene aangemerkt als jonggehandicapte?	17
7. Hoofdstuk 3 van de Wajong (Paragrafen 3.3 en 3.4 van het hoger beroepschrift).....	23

§7.1. Inleiding	23
§7.2. Inwerkingtreding Wajong (thans hoofdstuk 3)	23
§7.3. Wanneer wordt een ingezetene aangemerkt als jonggehandicapte?	23
§7.4. Gronden appellante uit paragrafen 3.3 en 3.4 van het hoger beroepschrift en onze reactie hierop	25
8. AAW (paragraaf 3.1 van het hoger beroepschrift)	27
§8.1. Inleiding	27
§8.2. Inwerkingtreding AAW	27
§8.3. Toelichting op de AAW	28
§8.4. Gronden appellante uit paragraaf 3.1 van het hoger beroepschrift en onze reactie hierop	29
9. Gronden appellante uit paragraaf 3.2 van het hoger beroepschrift (Wet AMBER) en onze reactie hierop	30
10. Gronden appellante uit paragraaf 3.6 van het hoger beroepschrift (Afschaffing ongeschiktheid bij aanvang in de ZW en WIA (2011)) en onze reactie hierop	30
11. Gronden appellante uit paragraaf 4 van het hoger beroepschrift (Twee verzekeringen met ieder eigen poliswaarden?) en onze reactie hierop	32
12. Gronden appellante uit paragraaf 5 van het hoger beroepschrift (Discriminatie op grond van handicap?) en onze reactie hierop	35
13. Gronden appellante uit paragraaf 6 van het hoger beroepschrift (grievens tegen de bestreden uitspraak) en onze reactie hierop	37
14. Gronden appellante uit paragraaf 7 van het hoger beroepschrift (Voorwaardelijk incidenteel hoger beroep UWV) en onze reactie hierop	39
15. Gronden appellante uit paragraaf 8 van het hoger beroepschrift (Conclusie) en onze reactie hierop	40
16. Conclusie UWV	41

1. Samenvatting en kern van het geschil

- 1.1. Appellante is geboren op 28 november 1992. Zij is 18 jaar oud geworden op 28 november 2010. Appellantes eerste (vroegtijdige) aanvraag om een Wajong-uitkering van 21 november 2008, is met onze beslissing van 3 maart 2011 afgewezen op grond van hoofdstuk 2 van de Wajong. Deze beslissing gaat over de situatie op de 17^e/ 18^e verjaardag.
- 1.2. Op 7 januari 2021 heeft appellante een tweede Wajong-aanvraag ingediend. Welk hoofdstuk van de Wajong van toepassing is, is afhankelijk van de bedoeling van die aanvraag:
  - Indien deze aanvraag is aan te merken als een herhaalde aanvraag bedoeld om terug te komen op de beslissing van 3 maart 2011 (beroep op art 4:6 Awb of de duuraanspraakjurisprudentie) dan is op de aanvraag hoofdstuk 2 van de Wajong van toepassing.
  - Als deze aanvraag uitsluitend ziet op een beoordeling vanwege toegenomen beperkingen na de 17^e/18^e verjaardag, dan is op de aanvraag hoofdstuk 1A van de Wajong van toepassing. Dit komt omdat de toegang tot hoofdstuk 2 van de Wajong is afgesloten per 1 januari 2015 voor aanvragen waarmee het recht op arbeidsondersteuning ingaat na deze datum. Wij verwijzen hiervoor naar art. 2:15, lid 4, van de Wajong.
- 1.3. Appellante heeft in haar aanvullend hoger beroepsschrift van 7 februari 2024 aangegeven dat haar aanvraag uit 2021 niet is aan te merken als een verzoek om terug te komen op de beslissing uit 2011. Er is dus geen sprake van een herhaalde aanvraag. Dit betekent dat op deze aanvraag uitsluitend hoofdstuk 1A van de Wajong van toepassing is.
- 1.4. De kern van het geschil is de vraag of appellante valt onder de reikwijdte van de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong en de daaraan gekoppelde "Amber-termijn" van vijf jaar uit lid 2, of onder de reikwijdte van de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder b en de daaraan gekoppelde periode "Amber-termijn" van vijf jaar uit lid 2.
- 1.5. Appellante is in essentie van mening dat zij onder de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder b valt, omdat het arbeidsvermogen tijdens haar studie verloren is geraakt. Aan de hand van de wetsgeschiedenis legt zij uit waarom in haar situatie de periode van haar 18^e verjaardag tot haar 23ste verjaardag, niet ter zake doet.
- 1.6. Wij zijn van mening dat appellante valt onder de reikwijdte van de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong en de daaraan gekoppelde "Amber-termijn" van vijf jaar. Het arbeidsvermogen is verloren geraakt na afloop van die termijn, zodat zij geen jonggehandicapte is. Appellante valt *niet* onder de bepaling van art. 1a:1, lid 1, onder b, van de Wajong en de daaraan gekoppelde termijn uit lid 2.¹

---

¹ Een samenvatting van ons standpunt hebben wij al kenbaar gemaakt in ons verweerschrift van 28 augustus 2023.

2. Opbouw van deze brief

- 2.1. Appellante benoemt in haar aanvullend hoger beroepschrift eerst de relevante feiten en omstandigheden. Vervolgens gaat zij in op de bepalingen uit de Algemene Arbeidsongeschiktheidswet (AAW) en op de totstandkoming van en de ontwikkelingen in de Wajong t/m de inwerkingtreding van hoofdstuk 1A per 1 januari 2015. Daartussen wordt ook ingegaan op de Wet Amber en de Wet harmonisatie en vereenvoudiging socialezekerheidswetgeving. Daarna wordt een vergelijking gemaakt met (vervallen) bepalingen uit de ZW en de Wet WIA en trekt appellante conclusies over de perioden waarin een ingezetene volgens haar als jonggehandicapte kan worden aangemerkt. Appellante licht ook toe waarom ons standpunt leidt tot discriminatie. Ten slotte gaat zij in op de gronden die wij in het voorwaardelijk incidenteel hoger beroepschrift ('VIHB') hebben aangevoerd.
- 2.2. Wij merken op dat appellante in haar aanvullend hoger beroepschrift uitgebreid ingaat op de bepalingen uit hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong, als ook op de AAW. Zoals wij in paragraaf 1 van deze brief hebben geconstateerd, is op appellantes aanvraag van 7 januari 2021, uitsluitend hoofdstuk 1A van toepassing. Wij menen dan ook dat deze zaak toegespitst dient te worden op de vraag of wij al dan niet op een juiste wijze uitvoering hebben gegeven aan de wet- en regelgeving die op dit hoofdstuk betrekking heeft. Het beoordelingskader van hoofdstuk 1A is namelijk wezenlijk anders ten opzichte van hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong. Om die reden ontbreekt volgens ons de relevantie van appellantes gronden die ingaan op bijvoorbeeld de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte of het recht op uitkering / inkomensondersteuning in de zin van deze twee hoofdstukken. Ditzelfde geldt voor de vergelijking met de AAW. Voor de volledigheid hebben wij ervoor gekozen om wel op genoemde onderwerpen in te gaan, maar slechts uit oogpunt van zorgvuldigheid.
- 2.3. Gelet op het voorgaande is onze brief als volgt opgebouwd: Wij gaan eerst in op de door appellante aangegeven feiten en omstandigheden uit paragraaf 1 van haar brief. Als tweede gaan wij in op de bepalingen uit hoofdstuk 1A van de Wajong. Wij leggen daarna ook uit wat de gevolgen zijn van appellantes standpunt ten aanzien van hoofdstuk 1A, als dat wordt gevolgd. Als derde geven wij zorgvuldigheidshalve een reactie op appellantes visie op hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong en de AAW. Als vierde gaan wij in op de overige door appellante aangevoerde gronden. Ten slotte geven wij een reactie op appellantes verweerschrift gericht tegen het door ons ingestelde VIHB.²
- 2.4. Wij merken op dat wij in deze brief uit kamerstukken of wetteksten citeren, die appellante ook heeft geciteerd. Er is dus mogelijk sprake van enige herhaling, maar is onzes inziens gewenst ter verduidelijking van ons standpunt. Eventuele onderstrepingen in de door ons aangehaalde citaten of passages, zijn door ons aangebracht.

---

² Wij reageren niet apart op paragraaf 2 van het hoger beroepschrift (standpunt van partijen), om herhaling te voorkomen. Wij geven mee dat appellante ons standpunt niet zuiver heeft geformuleerd en dit zal ook blijken uit de nadere toelichting in deze brief.

2.5. Voor de leesbaarheid van deze brief, hebben wij ervoor gekozen om bepaalde afkortingen, dan wel begrippen te gebruiken, die hieronder zijn uitgelegd:

- A-bepaling = de bepaling uit art. 3:2, onder a, 2:3, lid 1, onder a en art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong;
- B-bepaling = de bepaling uit art. 3:2, onder b, 2:3, lid 1, onder b en art. 1a:1, lid 1, onder b, van de Wajong;
- Beperkingen = arbeidsrelevante beperkingen / belemmeringen ten gevolge van ziekte, gebrek of zwangerschap;
- DGA = duurzaam geen arbeidsvermogen;
- nDGA = niet duurzaam geen arbeidsvermogen;
- arbeidsongeschiktheid = de ingezetene kan vanwege beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek minder verdienen dan de gezonde soortgelijke;
- relevante mate van arbeidsongeschiktheid = de ingezetene is ten minste 25% arbeidsongeschikt (hoofdstuk 3 van de Wajong), dan wel kan niet meer dan 75% van het maatmaninkomen per uur verdienen met arbeid (hoofdstuk 2 van de Wajong).

2.6. Ten slotte merken wij op dat de Wajong al sinds de invoering in 1998 een voorziening is en geen volksverzekering zoals de AAW. Daar waar in deze brief toch wordt gesproken over een 'verzekering' of soortgelijke bewoordingen, wordt gerefereerd aan citaten uit het aanvullend hoger beroepschrift van appellante.

3. Relevante feiten en omstandigheden (reactie op paragraaf 1 van het hoger beroepschrift)

§3.1. Inleiding

3.1. Appellante geeft in paragraaf 1 van het aanvullend hoger beroepschrift een weergave van het procesverloop. Deze weergave is onzes inziens niet volledig. Daarnaast geeft appellante bij enkele punten aan dat bepaalde zaken 'opmerkelijk' zijn. Om deze redenen gaan wij in op een aantal punten dat door appellante is benoemd vanaf paragraaf 1.2 van haar hoger beroepschrift.

§3.2. Aangevoerde gronden en onze reactie hierop

- 3.2. Onder punt 1.2.3. geeft appellante aan dat hangende de bezwaarprocedure een spreekuuronderzoek heeft plaatsgevonden met de verzekeringsarts en een aanvullend onderzoek door de arbeidsdeskundige. Onder punt 1.2.4. geeft appellante aan dat op grond van dit onderzoek is vastgesteld dat er vanaf 3 mei 2018 sprake is van toegenomen beperkingen waardoor zij vanaf die datum nDGA heeft.
- 3.3. Onder punt 1.2.7. geeft appellante vier punten weer waarover wij hebben beslist in de beslissing op bezwaar van 21 juli 2022. Onder punten 1.2.8. t/m 1.2.10 legt zij uit wat zij opmerkelijk vindt aan deze beslissing. Onder punt 1.2.11 stelt appellante dat zij met haar aanvraag heeft beoogd een aanvraag te doen op grond van het in mei 2018 tijdens haar studie ingetreden verlies van arbeidsvermogen. Alleen hetgeen onder het vierde streepje is

aangegeven bij punt 1.2.7. (geen nieuwe eerste ziektedag), is volgens haar relevant in deze zaak.

- 3.4. Wij reageren als volgt: De afdeling SMZ heeft appellantes aanvraag van 7 januari 2021 beschouwd als een verzoek om terug te komen op de beslissing van 3 maart 2011. De aanvraag is afgewezen op grond van art. 4:6 Awb. Uit het bezwaarschrift van 20 april 2021 blijkt dat appellante óók een beroep heeft willen doen op de duuraanspraakjurisprudentie. Met andere woorden: appellantes bedoeling was kennelijk dat er werd terugkomen op de beslissing uit 2011, maar dan naar de toekomst toe. Er is dan nog steeds sprake van een herhaalde aanvraag. Aan de hand van dit bezwaarschrift is door de primaire verzekeringsarts en arbeidsdeskundige aanvullend gerapporteerd. Zij zijn tot de conclusie gekomen dat er sprake is van toegenomen beperkingen per 3 mei 2018 en dat appellante nDGA had. Er is hiermee geen beoordeling gedaan of er in het licht van de duuraanspraakjurisprudentie aanleiding is om terug te komen op de beslissing uit 2011. Aangezien appellante in reactie op ons voornemen van 16 december 2021 tot wijziging van het primaire besluit, zich niet kon verenigen met de uitkomsten van die beoordeling, is appellantes aanvraag vanaf dat moment opgevat als een herhaalde aanvraag en een nieuwe aanvraag voor zover gericht op een datum of periode waarover niet eerder door ons is beslist. Ten overvloede merken wij op dat als de aanvraag als een nieuwe aanvraag is aan te merken, hoofdstuk 1A van toepassing is.
- 3.5. Hetgeen door appellante is weergegeven onder het derde en vierde streepje bij punt 1.2.7. van het aanvullend hoger beroepschrift, geeft ons aanleiding om nader toe te lichten. Appellante stelt namelijk onder punt 1.2.8. het opmerkelijk te vinden dat de situatie in 2018 bij de beslissing op bezwaar geen rol speelt:
- Derde streepje: Bij de beoordeling in 2011 (appellante was toen 18 jaar oud) hebben wij ons op het standpunt gesteld dat er geen verlies is aan verdienvermogen en dat appellante niet de wachttijd heeft volgemaakt. Met deze beslissing is aangegeven dat appellante geen jonggehandicapte is op grond van art. 2:3, lid 1, onder a, van de Wajong. Zij kon met arbeid meer verdienen dan 75% van het maatmaninkomen per uur. Als wij deze uitkomst naar hoofdstuk 1A van de Wajong zouden vertalen, dan zou zij waarschijnlijk niet voldoen aan ten minste één van de voorwaarden uit art. 1a, lid 1, van het Schattingsbesluit. Dat zou betekenen dat zij op haar 18e verjaardag wel arbeidsvermogen heeft. Zorgvuldigheidshalve hebben wij dit nagevraagd bij de verzekeringsarts bezwaar en beroep, mevrouw Van Geest. In de bijgevoegde rapportage van 27 juni 2024 heeft zij toegelicht dat appellante op dat moment wel arbeidsvermogen had.

Op de aanvraag van 7 januari 2021, voor zover deze als een nieuwe aanvraag opgevat moet worden, is hoofdstuk 1A van toepassing. Appellante valt dan onder de reikwijdte van de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong, als ook de bijbehorende "Ambertermijn" van vijf jaar uit lid 2. De medische situatie in 2018 houdt volgens de verzekeringsarts bezwaar en beroep namelijk verband met de beperkingen die zij had op haar 18^e verjaardag. Aangezien appellantes belastbaarheid op de 17^e verjaardag, dezelfde was als op haar 18^e verjaardag, als ook in de vijf jaar erna, zou dit betekenen - gelet op hetgeen wij hiervoor hebben aangegeven - dat appellante tot haar 23ste verjaardag wel arbeidsvermogen had. In de bijgevoegde rapportage van 27 juni 2024 heeft verzekeringsarts bezwaar en beroep Van Geest deze conclusie bevestigd. In deze rapportage heeft zij zorgvuldigheidshalve nader toegelicht waarom er in 2018 sprake was van dezelfde ziekteoorzaak die tot beperkingen heeft geleid op de 18^e verjaardag.

Appellante is hierdoor geen jonggehandicapte op grond van hoofdstuk 1A, van de Wajong, omdat het arbeidsvermogen niet duurzaam verloren is geraakt in de periode van haar 18^e tot haar 23ste verjaardag.

- Vierde streepje: De primaire verzekeringsarts en arbeidsdeskundige zijn tot de conclusie gekomen dat er sprake was van een toename van beperkingen op 3 mei 2018. Appellante was op dat moment studerende. Zoals hiervoor aangegeven valt appellante onder de reikwijdte van de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong. De "Amber-termijn" van vijf jaar uit lid 2 eindigt op 28 november 2015. De gewijzigde situatie, namelijk het ontbreken van arbeidsvermogen, valt buiten deze termijn. Appellante valt niet onder de bepalingen uit art. 1a:1, lid 1, onder b, van de Wajong en de daarbij behorende "Amber-termijn" van vijf jaar uit lid 2. Er is immers geen sprake van een andere ziekteoorzaak die tot beperkingen heeft geleid tijdens studie. Wij lichten dit nader toe in paragraaf 4 van deze brief.

- 3.6. Ten slotte stellen wij vast dat nu appellante niet relevant vindt, hetgeen onder het derde streepje is aangegeven uit punt 1.2.7 van haar aanvullend hoger beroepschrift, onze conclusie over de periode van haar 18^e verjaardag tot haar 23ste verjaardag niet (meer) in geschil is. Daarmee staat onzes inziens vast dat appellante in die periode wel arbeidsvermogen had en dus niet als jonggehandicapte kan worden aangemerkt op grond van art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong, noch op grond van lid 2 en 3.

4. Hoofdstuk 1A van de Wajong (paragraaf 3.7 van het hoger beroepschrift)

§4.1. Inleiding

- 4.1. Wij lichten aan de hand van de wetsgeschiedenis toe wanneer de ingezetene als jonggehandicapte kan worden aangemerkt op grond van art. 1a:1, van de Wajong, als ook wanneer de "Amber-termijn" van vijf jaar uit lid 2 en de tienjaarstermijn uit lid 3 aanvangt. Ten slotte gaan wij in op de door appellante aangevoerde gronden gericht op hoofdstuk 1A van de Wajong.

§4.2. Inwerkingtreding hoofdstuk 1A

- 4.2. Met ingang van 1 januari 2015 is de Invoeringswet Participatiewet inwerking getreden, waarmee de Wet Wajong is vervangen door de Wajong.³ Per genoemde datum is, naast de bestaande Wajong-regimes uit hoofdstukken 2 en 3, een nieuw regime inwerking getreden met hoofdstuk 1A (ook wel de 'Wajong-2015' genoemd).
- 4.3. Hoofdstuk 1A kent net als hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong twee groepen ingezetenen voor wie de Wajong is bedoeld. Specifiek voor hoofdstuk 1A: Ingezetenen die op hun 18^e geconfronteerd worden met beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek, of jongeren die daarna tijdens studie hiermee geconfronteerd worden. In paragraaf 4.3. gaan wij hier nader op in.
- 4.4. De criteria om als jonggehandicapte te worden aangemerkt op grond van hoofdstuk 1A en die zien op het recht op een Wajong-uitkering zijn daarentegen wezenlijk anders ten opzichte van de criteria uit hoofdstukken 2 en 3. Daar waar in laatstgenoemde

³ Zie Stb. 2014, 270 en Stb. 2014, 271.

hoofdstukken het verlies aan *verdienvermogen* relevant is, wordt met hoofdstuk 1A van een ander criterium met een absolute maat uitgegaan: Het begrip arbeidsvermogen en het duurzaam ontbreken ervan.⁴ Om die reden kunnen de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte en het recht op uitkering uit de verschillende hoofdstukken niet gelijkgesteld worden aan elkaar, hetgeen appellante wel doet. Wij gaan hier in paragraaf 5 van deze brief nader op in.

§4.3. Wie is en wanneer wordt een ingezetene aangemerkt als jonggehandicapte?

4.5. Wie als jonggehandicapte aangemerkt kan worden in de zin van hoofdstuk 1A van de Wajong, is bepaald in art. 1a:1, lid 1 t/m 3, van de Wajong. Hierin is eveneens bepaald op welk moment of binnen welke periode de ingezetene aan de voorwaarden moet voldoen om als jonggehandicapte te kunnen worden aangemerkt.

4.6. Wij gaan eerst in op de twee groepen ingezetenen uit lid 1. Deze bepaling luidt:

"Jonggehandicapte in de zin van dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen is de ingezetene die:

- a. op de dag waarop hij achttien jaar wordt als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft;*
- b. na de in onderdeel a bedoelde dag als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft en in het jaar, onmiddellijk voorafgaand aan de dag waarop dit is ingetreden, gedurende ten minste zes maanden studerende was."*

4.7. In lid 1 is bepaald dat de ingezetene jonggehandicapte is als hij DGA heeft als gevolg van ziekte of gebrek op zijn 18^e (bepaling onder a) of na het moment waarop hij 18 jaar is ("*na de in onderdeel a bedoelde dag*"), DGA heeft en hij ten minste zes maanden studerende was onmiddellijk in het jaar daaraan voorafgaand (bepaling onder b).

4.8. Heeft de ingezetene op het moment uit lid 1, onder a of b, geen DGA, dan kan hij mogelijk alsnog binnen vijf jaar als jonggehandicapte worden aangemerkt op grond van lid 2. Hierin is de zogeheten "Amber-bepaling" opgenomen en luidt:

"De ingezetene die op de dag, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, beperkingen ondervindt als gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling, maar op grond van het eerste lid niet aangemerkt wordt als jonggehandicapte, wordt alsnog jonggehandicapte in de zin van dit hoofdstuk en de daarop berustende bepalingen, indien hij binnen vijf jaar na die dag duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft, indien dit voortkomt uit dezelfde oorzaak als die op grond waarvan hij beperkingen als gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling ondervond, op de dag, bedoeld in onderdeel a of b."

4.9. Als de situatie van het hebben van DGA ontstaat binnen vijf jaar na het moment genoemd in lid 1, onder a of b, als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak die heeft geleid tot beperkingen op het moment genoemd in lid 1, onder a of b, is de ingezetene op grond van lid 2 jonggehandicapte. Het aanvangsmoment van de "Amber-termijn" uit lid 2, is daarmee

⁴ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 161, nr. 3, p. 36. Nb. De memorie van toelichting ziet op de Invoeringswet Wet werken naar vermogen, die later is gewijzigd in de Invoeringswet Participatiewet.

het moment waarop er sprake is van beperkingen als gevolg van ziekte of gebrek, zo blijkt uit de door ons onderstreepte bewoordingen uit de wettekst.⁵

- 4.10. Wij verwijzen hiervoor ook naar hetgeen is aangegeven in de memorie van toelichting: *"Ten eerste is het mogelijk dat iemand op zijn achttiende wel al beperkingen door ziekte heeft, maar dat geen sprake is van «duurzaam geen arbeidsmogelijkheden». (...) Dit kan zowel gaan om de situatie dat iemand wel beperkingen door ziekte heeft, maar nog wel enige arbeidsmogelijkheden heeft, als om de situatie dat iemand geen arbeidsmogelijkheden heeft, maar dat geen sprake is van een duurzame situatie."*⁶ Uit deze toelichting blijkt dat voor de aanvang van de "Amber-termijn" bepalend is het moment waarop er sprake is van beperkingen (en niet waarop het arbeidsvermogen verloren is geraakt). In het voorbeeld uit de memorie van toelichting wordt verwezen naar de situatie op de 18^e verjaardag (art. 1a:1, lid 1, onder a), maar geldt ook voor de situatie dat een ingezetene na zijn 18^e, maar tijdens studie beperkingen krijgt (art. 1a:1, lid 1, onder b).
- 4.11. De "Amber-termijn" uit lid 2 is daarmee gekoppeld aan de a- of b-bepaling uit lid 1. De ingezetene kan niet als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak die tot beperkingen heeft geleid, onder beide bepalingen uit lid 1 vallen. Uit de bewoordingen uit lid 2 "*beperkingen (...) ondervond (...) in onderdeel a of b*" blijkt duidelijk dat de "Amber-termijn" maar op één moment aanvangt: Of als de ingezetene beperkingen heeft op de 18e verjaardag of als deze na de 18e verjaardag zijn ontstaan en de ingezetene ten minste zes maanden studerende was in het jaar daarvoor afgaande. Er staat in de wettekst niet 'onderdeel a en b'.
- 4.12. Wij verwijzen in dezen ook naar p. 90 van de memorie van toelichting: *"De hoofdregel is dat de ingezetene die op de dag waarop hij achttien wordt, dan wel tijdens studie, als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft aangemerkt wordt als jonggehandicapte. Dit komt overeen met het moment waarop de ingezetene op grond van de hoofdstukken 2 en 3 als jonggehandicapte kon worden aangemerkt."*⁷ De woorden "het moment" geven aan dat een ingezetene of wel onder de a- bepaling valt uit lid 1, dan wel onder b-bepaling. Er staat niet 'de momenten'. Er is dus sprake van een 'of-bepaling'.
- 4.13. In hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong was dit niet anders (zie voor onze verdere uitleg paragrafen 6 en 7 van deze brief). Alvast hierop vooruitlopend verwijzen wij naar de memorie van toelichting op de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten die per 1 januari 1998 in werking is getreden (thans hoofdstuk 3): *"Voor de goede orde wordt nog opgemerkt, dat een ingezetene die studerende is en al vóór de dag waarop hij de leeftijd van 17 jaar bereikt, arbeidsongeschikt wordt, onder onderdeel a van het eerste lid valt. Hij is dan immers reeds arbeidsongeschikt op de dag waarop hij 17 jaar wordt."*⁸ Toegespitst op hoofdstuk 1A van de Wajong: De studerende ingezetene valt in genoemde situatie dus onder de a-bepaling uit art. 1a:1, lid 1, en niet (daarnaast ook) onder de b-bepaling. Dat betekent dat de "Amber-periode" maar op één moment aanvangt.

⁵ Zie ook de uitspraken van uw Raad van 20 december 2023 (ECLI:NL:CRVB:2023:2415) en 18 oktober 2023 (ECLI:NL:CRVB:2023:1974): In deze procedures heeft uw Raad de aanvang van de "Amber-termijn" uit lid 2, gekoppeld aan de 18e verjaardag omdat er op dat moment beperkingen waren als gevolg van ziekte of gebrek.

⁶ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 161, nr. 3, p. 37.

⁷ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 161, nr. 3, p. 90.

⁸ Kamerstukken II, 1995-1996, 24 760, nr. 3, p. 29.

- 4.14. Zou de ingezetene wel onder de a- en b-bepaling kunnen vallen als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak, dan is de "Amber-termijn" uit lid 2, betekenisloos geworden. De ingezetene zou dan binnen vijf jaar na zijn 18^e verjaardag kunnen voldoen aan de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte, als ook binnen vijf jaar na een nader te bepalen moment tijdens de studie. De "Amber-termijn" zou dan in totaal langer kunnen zijn dan vijf jaar.
- 4.15. Gelet op het voorgaande betekent dit concreet het volgende:
- De ingezetene met beperkingen op zijn 18^e verjaardag is als jonggehandicapte aan te merken als hij op dat moment DGA heeft (art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong). Heeft hij op dat moment geen DGA, dan kan hij op grond van lid 2, alsnog binnen vijf jaar als jonggehandicapte worden aangemerkt als hij DGA heeft als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak die tot beperkingen heeft geleid op de 18^e verjaardag.
  - De ingezetene die beperkingen heeft op de 18^e verjaardag en op dat moment als studerende is aan te merken, valt onder de reikwijdte van de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong met de daarbij behorende "Amber-termijn" uit lid 2 en niet onder reikwijdte van de b-bepaling.
  - De ingezetene die na zijn 18^e beperkingen krijgt, bijvoorbeeld op zijn 19^e verjaardag, kan mogelijk vallen onder de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder b, van de Wajong. Voorwaarde is dan wel dat de ingezetene in het jaar daaraan voorafgaand ten minste zes maanden studerende was en DGA heeft. Heeft hij op dat moment geen DGA, dan vangt een "Amber-termijn" aan van vijf jaar vanaf het moment waarop de beperkingen tijdens studie zijn ontstaan.
- 4.16. Wij verwijzen in dezen ook naar de uitspraak van uw Raad van 8 mei 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:966): *"Uit artikel 1a:1, eerste lid, van de Wajong volgt dat als jonggehandicapte kan worden aangemerkt degene die valt 'onder a' (achttiende verjaardag) of 'onder b' (tijdens studie) van dat artikel. Dat niet alleen op de achttiende verjaardag, maar ook tijdens haar studie sprake was van een ziekte of gebrek en daaruit volgende beperkingen, betekent niet dat appellante daarmee is aan te merken als studerende zoals bedoeld in artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wajong. Dit volgt ook met zoveel woorden uit de uitspraak van de Raad van 28 juni 2018. Er bestaat geen aanleiding deze rechtspraak niet ook op de Wajong 2015 van toepassing te achten."*
- 4.17. Ten slotte gaan wij in op de bepaling uit art. 1a:1, lid 3, van de Wajong. Deze luidt:
- "De ingezetene die tijdelijk geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft wordt alsnog jonggehandicapte, indien hij gedurende een tijdvak van tien jaar volgend op de dag waarop hij jonggehandicapte zou zijn geworden op grond van het eerste lid, onderdeel a of b, of het tweede lid, indien hij duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie zou hebben gehad, geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie had."*
- 4.18. Deze bepaling geeft ingezetenen een mogelijkheid om als jonggehandicapte te worden aangemerkt als zij nDGA hebben vanaf een bepaald relevant moment gedurende een periode van tien aaneengesloten jaren. Deze bepaling houdt verband met het volgende: Hoofdstuk 1A is bedoeld voor ingezetenen die DGA hebben. Als een ingezetene tien jaar aaneengesloten nDGA heeft, is de vraag of nog steeds gesteld kan worden dat het ontbreken van arbeidsvermogen niet duurzaam is. Om die reden gaat de wetgever met lid

3 uit van een fictie, namelijk dat wordt aangenomen dat na die tien jaar het arbeidsvermogen wel duurzaam ontbreekt.⁹

- 4.19. De termijn van tien jaar vangt aan op het moment dat:
- De ingezetene nDGA heeft op het moment uit lid 1, onder a of b, of;
  - De ingezetene op het moment uit lid 1 wel arbeidsvermogen heeft, maar hij in de periode van vijf jaar uit lid 2 het arbeidsvermogen niet duurzaam verliest, als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak die heeft geleid tot beperkingen op het moment genoemd in lid 1.
- 4.20. De bepaling uit lid 3 is daarmee van een andere betekenis dan de "Amber-bepaling" uit lid 2. Ook de aanvangsmomenten zijn hierdoor anders: De periode van tien jaar uit lid 3, vangt aan op het moment waarop het arbeidsvermogen in de relevante periode niet duurzaam is komen te ontbreken. De periode van vijf jaar uit lid 2 vangt aan als er sprake is van beperkingen als gevolg van ziekte of gebrek op het moment genoemd in lid 1, onder a of b. Wij verwijzen hiervoor naar de memorie van toelichting:

"Naast de hoofdregel die in het eerste lid is opgenomen, is in het derde lid geregeld dat de ingezetene die gedurende een aaneengesloten periode van tien jaar geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft alsnog aangemerkt kan worden als jonggehandicapte. Daarvoor gelden de volgende voorwaarden:

1. *De ingezetene wordt niet aangemerkt als jonggehandicapte op grond van het eerste lid, onderdeel a of b, of het tweede lid, uitsluitend omdat hij tijdelijk in plaats van duurzaam geen mogelijkheden tot arbeidsparticipatie heeft; en*
2. *De periode van tien jaar sluit direct aan op de dag waarop de ingezetene op grond van het eerste lid, onderdeel a of b, of het tweede lid, jonggehandicapte zou zijn geworden als het ontbreken van de mogelijkheden tot arbeidsparticipatie wel duurzaam zouden zijn geweest".¹⁰*

§4.4. Gronden appellante uit paragraaf 3.7 van het hoger beroepschrift en onze reactie hierop

- 4.21. Appellante voert in paragrafen 3.7.1 t/m 3.7.3 – samengevat – de volgende gronden aan:
- Paragraaf 3.7.2 (punten 3.7.2.1 t/m 3.7.2.5): Appellante geeft aan dat – anders dan UWV stelt – in hoofdstuk 1A van de Wajong, er twee "Amber-termijnen" mogelijk kunnen zijn: Eén die start op de 18e verjaardag en één die start tijdens studie. Zij licht haar standpunt toe aan de hand van de bepalingen uit art. 1a:1, lid 1 t/m 3, van de Wajong, als ook de memorie van toelichting.
  - Paragraaf 3.7.2. (punten 3.7.2.6 t/m 3.7.2.8): Appellante verwijst naar hetgeen is aangegeven op p. 90 van de memorie van toelichting. Zij vindt het opmerkelijk dat het verlies van arbeidsvermogen niet als zelfstandige mogelijkheid wordt genoemd. Haar verklaring hiervoor is de artikelsgewijze toelichting waarin het verlies van arbeidsvermogen onder de hoofdregel wordt geschaard.
  - Paragraaf 3.7.2 (punten 3.7.2.9 en 3.7.2.10): Appellante geeft aan dat het verlies van arbeidsvermogen tijdens studie een zelfstandige primaire grond is om in aanmerking te komen voor een Wajong-uitkering die geen relatie heeft met de 18^e verjaardag. Deze kan ook leiden tot een eigen "Amber-" en tienjaarstermijn die starten op het moment dat tijdens studie beperkingen ontstaan of reeds bestaande beperkingen toenemen.
  - Paragraaf 3.7.3: Appellante geeft nogmaals aan dat voor de toepassing van hoofdstuk 1A, bepalend is het moment van intreden van arbeidsongeschiktheid of verlies van

⁹ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 161, nr. 3, p. 38.

¹⁰ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 161, nr. 3, p. 90.

arbeidsvermogen en niet het moment van ontstaan van de ziekte die hieraan ten grondslag ligt. Zij verwijst in dezen naar p. 129 van de Nota naar aanleiding van het verslag van 10 april 2012.¹¹ Het standpunt van UWV dat een ziekte die op de 17^e of 18^e verjaardag aanwezig is, maar pas tijdens studie leidt tot arbeidsongeschiktheid of het intreden van het verlies van arbeidsvermogen, buiten beschouwing moet worden gelaten, is volgens haar hiermee onverenigbaar.

4.22. Wij vatten appellantes standpunt als volgt op:

- Een ingezetene die op zijn 18^e verjaardag beperkingen heeft ten gevolge van ziekte of gebrek, maar niet als jonggehandicapte is aan te merken, kan later nog tijdens studie ten gevolge van diezelfde ziekteoorzaak onder de Wajong vallen op grond van art. 1a:1, lid 1, onder b, van de Wajong.
- Appellantes standpunt over het aanvangsmoment van de "Amber-termijn" uit art. 1a:1, lid 2, jo, lid 1, onder b, van de Wajong, is ons echter niet duidelijk. Enerzijds wordt gesteld dat dit het moment is waarop het arbeidsvermogen verloren is geraakt (punt 3.7.2.8. van het hoger beroepsschrift: "(..) verlies van arbeidsvermogen tijdens studie onder de hoofdregel wordt geschaard". Hiermee wordt het verlies van arbeidsvermogen als aanvangsmoment genoemd. Anderzijds wordt aangegeven dat dit het moment is waarop er sprake is van (toegenomen) beperkingen (punt 3.7.2.9: "(..) kan leiden tot een eigen Amber-termijn (..) die starten op het moment dat tijdens studie beperkingen ontstaan of reeds bestaande beperkingen toenemen". Van welke uitleg van appellante ook wordt uitgegaan, wij volgen appellante hierin niet en lichten dit als volgt toe:

4.23. In art. 1a:1, lid 1, van de Wajong zijn twee groepen ingezetenen genoemd die als jonggehandicapte aangemerkt kunnen worden. Dit zijn twee verschillende groepen met daaraan elk gekoppeld de termijnen uit lid 2 of 3. Wij verwijzen hiervoor naar hetgeen wij onder punt 4.15 van deze brief hebben aangegeven, als ook naar r.o. 4.5 van de uitspraak van uw Raad van 8 mei 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:966) die wij onder punt 4.16 van deze brief hebben besproken. Het is alleen mogelijk dat een ingezetene onder de reikwijdte van zowel de a- als de b-bepaling valt in de situatie dat op verschillende momenten beperkingen zijn ontstaan als gevolg van verschillende ziekteoorzaken. Te denken valt aan de ingezetene die op zijn 18e verjaardag beperkingen heeft (bijvoorbeeld vanwege een aangeboren aandoening) en tijdens studie een ongeluk meemaakt waardoor hij als gevolg hiervan blijvende beperkingen heeft. In die situaties kunnen er dus als gevolg van deze verschillende ziekteoorzaken twee "Amber-termijnen" aanvangen. De één vanaf de 18e verjaardag als gevolg van de aandoening, de ander tijdens studie als gevolg van het ongeluk. Wij gaan in paragraaf 11 van deze brief hier nader op in, in reactie op appellantes standpunt over 'verzekerde periodes'.

4.24. Zo zou appellantes standpunt opgevat moeten worden dat voor de vraag wanneer de "Amber-termijn" aanvangt, bepalend is het moment waarop het arbeidsvermogen verloren is geraakt, verwijzen wij naar hetgeen wij in paragraaf 4.3. van deze brief hebben aangegeven onder verwijzing naar de memorie van toelichting.

4.25. Aanvullend merken wij op dat wij appellantes verwijzing naar art. 1a:1, lid 3, van de Wajong niet begrijpen. De bepaling uit lid 3 ziet namelijk *alleen* op de situatie waarop het arbeidsvermogen niet duurzaam is komen te ontbreken op het moment waarop de ingezetene of grond van lid 1 of 2 als jonggehandicapte aangemerkt had kunnen worden

¹¹ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 161, nr. 9, p. 129.

indien sprake was van DGA. De wetgever heeft slechts een regeling willen treffen voor jongeren die tien jaar aaneengesloten nDGA hebben. Zij worden na tien jaar alsnog als jonggehandicapte aangemerkt vanwege de fictie dat het arbeidsvermogen dan duurzaam ontbreekt. Uit de memorie van toelichting blijkt niet dat de wetgever met de termijn uit lid 3, een relatie heeft gelegd met het aanvangsmoment van de "Amber-termijn" uit lid 2, noch met de vraag of wanneer een ingezetene valt onder de a- of b-bepaling uit lid 1.

- 4.26. Ten aanzien van appellantes verwijzing naar de Nota naar aanleiding van het verslag van 10 april 2022, reageren wij als volgt: Wij zien in de door appellante aangehaalde passage geen aanwijzingen ter bevestiging van haar standpunt. De staatssecretaris heeft slechts toegelicht waarom met het Wetsvoorstel "Wet werken naar vermogen" (de voorloper van de Invoeringswetparticipatiewet waarmee de Wajong-2015 is ingevoerd) niet een aparte studieregeling is opgenomen zoals in de artikelen 2:43 en 2:44 uit hoofdstuk 2 van de Wajong.¹² Dit om de reden dat wil een ingezetene met beperkingen de Wajong instromen, hij geen arbeidsvermogen en geen perspectief op ontwikkeling van het arbeidsvermogen moet hebben. Zij hebben immers DGA: *"Omdat arbeidsmarktperspectief voor hen ontbreekt, acht de regering een studieregeling in de Wajong daarom niet logisch, niet consistent en overbodig."*¹³ De jonggehandicapte in de zin van hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong is echter óók degene die niet volledig (en duurzaam) arbeidsongeschikt is (en arbeidsvermogen kan hebben). Dit kan dus óók een studerende jonggehandicapte zijn. In hoofdstuk 2 van de Wajong was een aparte regeling voor die groep opgenomen, om de reden dat zij *minder mogelijkheden hadden om te werken* naast de studie (dus geen onvermogen om te werken). De studerende jonggehandicapte kreeg om die reden inkomensondersteuning ter hoogte van 25% van de grondslag, zodat hij – naast de studiefinanciering – extra inkomen had en hij geen schulden hoefde te maken.¹⁴
- 4.27. De door appellante aangehaalde passage uit voornoemde Nota *"De regering vindt het belangrijk dat scholieren en studenten met een beperking naar school kunnen en/of een studie kunnen volgen en steunt hen wel degelijk."*, leidt onzes inziens niet tot een andere conclusie. Ook hier geeft de staatssecretaris slechts aan waarom jongeren met beperkingen die studeren voldoende financiële ondersteuning kunnen hebben en waarom in vergelijking met hoofdstuk 2 van de Wajong een aparte regeling niet nodig is: *"Voor mensen die niet de mogelijkheid hebben bij te verdienen naast de studiefinanciering, bestaan verscheidene mogelijkheden tot extra ondersteuning. Allereerst bestaat de mogelijkheid binnen het stelsel van studiefinanciering bij te lenen. Daarnaast kunnen zij in aanmerking komen voor een verlenging van de prestatiebeurs of een extra uitlooptijd voordat de langstudeerdersboete aan de orde is. Ook kennen opleidingen diverse mogelijkheden voor studenten met een beperking ten aanzien van extra ondersteuning."*
- 4.28. Het onderwerp dat besproken is in de Nota naar aanleiding van het verslag ziet dus niet op de vraag wanneer een ingezetene onder de a- of b-bepaling valt of wanneer de "Amber-termijn" aanvangt. De toelichting ziet op een geheel ander onderwerp dan appellantes standpunt. Om die reden volgen wij haar verwijzingen hiernaar niet.

¹² Deze bepalingen gaan over de hoogte van de inkomensondersteuning van een studerende jonggehandicapte.

¹³ Kamerstukken II, 2011-2012, 33 161, nr. 9, p. 129.

¹⁴ Zie hiervoor Kamerstukken II, 2008-2009, 31 780, nr. 3, p. 18 en 19.

§4.5. Gevolgen standpunt appellante

- 4.29. Appellantes uitleg van de bepalingen uit art. 1a:1, lid 1 t/m 3, van de Wajong, heeft verschillende ongewenste en onbedoelde gevolgen die wij hierna toelichten.
- 4.30. Uitgaande van appellantes standpunt dat de "Amber-termijn" van vijf jaar uit lid 2, aanvangt op het moment dat er sprake is van nDGA, merken wij op dat deze termijn zijn betekenis verliest. Wij lichten dit toe aan de hand van een voorbeeld:
- Een tweetal jongeren hebben vanaf jonge leeftijd een progressieve aandoening die tot beperkingen leidt.
  - Persoon 1 is op zijn 17^e gestopt met zijn studie. Persoon 2 studeert op dat moment nog.
  - Als persoon 1 op zijn 18^e verjaardag wel arbeidsvermogen heeft, dan is hij geen jonggehandicapte en vangt in de visie van appellante geen "Amber-termijn" aan. Als deze persoon dus op zijn 19^e verjaardag DGA heeft, dan wordt hij geen jonggehandicapte op grond van lid 2.
  - Voor persoon 2 geldt dat als hij op zijn 18^e verjaardag wel arbeidsvermogen heeft, hij in de visie van appellante de gehele studieperiode nog jonggehandicapte kan worden als tijdens de studie het arbeidsvermogen ontbreekt. Is er sprake van nDGA dan vangt de "Amber-termijn" van vijf jaar op dat moment aan. Ook als hij na zijn 23ste nog steeds studerende is en het moment van nDGA dan pas ontstaat.
  - Persoon 2 heeft daarmee de gehele studieperiode een mogelijkheid om als jonggehandicapte worden aangemerkt. Voor persoon 1 is maar één moment bepalend, namelijk de 18e verjaardag. Heeft hij dan geen nDGA dan houdt het voor hem op in de visie van appellante.
  - Uitgaande van onze uitleg en die van de wetgever, vangt voor beide personen een "Amber-termijn" aan van vijf jaar vanaf de 18e verjaardag. Daarmee worden beide personen gelijk behandeld.
- 4.31. Appellantes uitleg dat het aanvangsmoment van de "Amber-termijn" van vijf jaar uit lid 2, het moment is waarop het arbeidsvermogen verloren is geraakt, is niet alleen strijdig met de bedoeling van de wetgever, maar heeft ook tot gevolg dat een grote groep kwetsbare jongeren wordt uitgesloten van de mogelijkheid om een Wajong-uitkering te krijgen. Er zijn immers jongeren die al op vroege leeftijd te maken hebben met ziekte of gebrek en daardoor beperkingen ondervinden op 18 jarige leeftijd. Sommigen van hen hebben op dat moment nog wel arbeidsvermogen, omdat zij niet voldoen aan ten minste één van de vier criteria genoemd uit art. 1a, lid 1, van het Schattingsbesluit. Dit kunnen ook jongeren zijn met een progressieve aandoening. Deze groep wordt in de redenering van appellante de kans ontnomen om ooit als jonggehandicapte te worden aangemerkt, omdat zij op hun 18e verjaardag wel arbeidsvermogen heeft en om welke reden dan ook niet studeren. Dit is niet de bedoeling van de wetgever en wij passen de wet toe zoals de wetgever deze heeft bedoeld.
- 4.32. Aanvullend merken wij op dat appellante onder punt 4.4.2 van het aanvullend hoger beroepschrift een ander standpunt lijkt in te nemen (wij gaan in paragraaf 11 van deze brief hier nog nader op in). Daarop alvast vooruitlopend: Appellante geeft – samengevat – aan dat wanneer het arbeidsvermogen voor de 23ste verjaardag verloren is geraakt, vanwege een *oorzaak* die aanwezig was op de 18e verjaardag, de ingezetene onder de "Amber-termijn" kan vallen uit lid 2, gekoppeld aan lid 1, onder a ("*verlengde dekking van de vroeggehandicaptenverzekering*"). Appellante lijkt hiermee aan te geven dat niet per sé sprake hoeft te zijn van het verlies van arbeidsvermogen op de 18e verjaardag, wil de

"Amber-termijn" van vijf jaar op dat moment aanvangen. Hieruit volgt dat de "Amber-termijn" op de 18e verjaardag óók aanvangt als de ingezetene op dat moment wel arbeidsvermogen heeft. Voor de b-bepaling meent appellante daarentegen dat er sprake moet zijn van het hebben van nDGA ("arbeidsongeschikt wordt (...) onder de primaire dekking van de studieverzekering"). Wij merken hierover het volgende op:

- Appellante hanteert met deze uitleg tegenstrijdige uitgangspunten ten aanzien van het aanvangsmoment van de "Amber-termijn" in relatie tot de a- of b-bepaling. Voor de a-bepaling is het hebben van beperkingen bepalend. Voor de b-bepaling het verlies van arbeidsvermogen. Óók met deze uitleg zou de "Amber-termijn" langer kunnen zijn dan vijf jaar, omdat de studerende ingezetene volgens appellante onder meerdere 'verzekeringen' kan vallen. Deze uitleg lezen wij niet terug in de wetsgeschiedenis.
- Appellantes standpunt heeft voor studerenden ook grote gevolgen: De studerende die bijvoorbeeld tegen het einde van zijn studie, maar na zijn 18^e verjaardag, geconfronteerd wordt met beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek, maar op dat moment nog wel arbeidsvermogen heeft, zal in de visie van appellante nooit als jonggehandicapte kunnen worden aangemerkt als het arbeidsvermogen verloren raakt, na een half jaar na het einde van zijn studie. Dit terwijl in onze uitleg die mogelijkheid wel bestaat, omdat er een "Amber-termijn" is aangevangen die in dit voorbeeld doorloopt tot na de studie.

4.33. Appellantes standpunt betekent ook dat wanneer een ingezetene op zijn 18^e verjaardag wel arbeidsvermogen heeft en niet als jonggehandicapte wordt aangemerkt, hij zich kan inschrijven voor een studie met een doel alsnog op latere leeftijd als gevolg van dezelfde ziekteoorzaak als jonggehandicapte te worden aangemerkt. Een dergelijk gevolg is niet in lijn met de bedoeling van de wetgever. Wij verwijzen in dezen naar de memorie van toelichting op de Wet Wajong: *"Derhalve wordt de ingezetene die bij aanvang van de studie al een gebrek of ziekte had, of waarbij dit gebrek of die ziekte, in de eerste zes maanden van de studie ontstaat, niet als jonggehandicapte beschouwd. Op deze manier wordt, net als in de huidige regeling, voorkomen dat een ingezetene die niet als jonggehandicapte kan worden beschouwd, gaat studeren met als doel na zijn achttiende levensjaar alsnog onder de doelgroep van deze wet te komen."*¹⁵

4.34. In lijn met het voorgaande geldt dit ook ten aanzien van de voorwaarde van het ingezetenschap op de momenten uit art. 1a:1, lid 1, van de Wajong. De persoon die op zijn 18^e verjaardag geen ingezetene is, maar wel beperkingen heeft ten gevolge van ziekte of gebrek (en op dat moment ook arbeidsvermogen heeft), zou de voorwaarde van het ingezetenschap van de a-bepaling kunnen omzeilen door zich in te schrijven voor een studie als hij na zijn 18^e wel als ingezetene is aan te merken.

5. Appellantes vergelijking met de jonggehandicapte in de zin van hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong en de vergelijking met de AAW

5.1. Appellante gaat in haar aanvullend hoger beroepschrift uitgebreid in op de totstandkoming van de AAW en hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong. Wij begrijpen appellantes verwijzing deels voor zover deze alleen ziet op de Wajong en op de vraag of een ingezetene onder één

¹⁵ Kamerstukken II, 2008-2009, 31 780, nr. 3, p. 40. Deze passage ziet op de Wet Wajong per 1 januari 2010, maar is ook van toepassing op de Wajong per 1 januari 2015. Wij verwijzen in dezen naar Kamerstukken 2011-2012, 33 161, nr. 3, p.90: *"Dit komt overeen met het moment waarop de ingezetene op grond van de hoofdstukken 2 en 3 als jonggehandicapte kon worden aangemerkt."*

of beide bepalingen kan vallen uit art. 1a:1, lid 1, van de Wajong. In de paragrafen hierna lichten wij toe waarom appellantes standpunt in dezen niet juist is.

- 5.2. Appellantes vergelijking volgen wij niet voor zover zij ingaat op de *criteria* die zien op het zijn van jonggehandicapte, of op het recht op uitkering / arbeidsondersteuning. Hoofdstuk 1A van de Wajong heeft een geheel ander karakter ten opzichte van hoofdstukken 2 en 3 en de AAW. Daar waar in hoofdstuk 1A het hebben van DGA (of het hebben van tien jaar nDGA) bepalend is voor het zijn van jonggehandicapte, staat in hoofdstukken 2 en 3, het verlies van *verdienvermogen* centraal.
- 5.3. Appellante stelt het verlies van arbeidsvermogen (hoofdstuk 1A) op één lijn met de relevante mate van arbeidsongeschiktheid van 25% (hoofdstuk 3) of het verdienvermogen van 75% of minder ten opzichte van het maatmaninkomen per uur (hoofdstuk 2) als onderscheidend criterium tussen de a- of b-bepaling en het moment waarop de "Amber-termijn" aanvangt. Beide begrippen hebben een geheel andere betekenis: Een ingezetene die 25% arbeidsongeschikt is, kan dus 25% minder verdienen in vergelijking met de persoon zonder arbeidsbeperkingen. Hij heeft in deze situatie (naar alle waarschijnlijkheid) wel arbeidsvermogen. Gelet op dit verschil menen wij dat appellantes gronden gericht de criteria voor het zijn van jonggehandicapte of het recht op uitkering/inkomensondersteuning op grond van hoofdstukken 2 en 3 van de Wajong in de onderhavige zaak niet relevant zijn. Hoofdstuk 1A van de Wajong is immers van toepassing. Ditzelfde geldt voor haar gronden die zien op de AAW. Zoals wij in paragraaf 2 van deze brief hebben aangegeven zullen wij voor de volledigheid toch ingaan op deze onderwerpen in de volgende paragrafen.

6. Hoofdstuk 2 van de Wajong (paragraaf 3.5 van het hoger beroepschrift)

§6.1. Inleiding

- 6.1. In deze paragraaf gaan wij zorgvuldigheidshalve in op de bepalingen uit hoofdstuk 2, van de Wajong. Zoals wij in paragraaf 5 hebben toegelicht, zijn de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte cq. het recht op arbeidsondersteuning wezenlijk anders dan van hoofdstuk 1A. Wij bespreken ook de door appellante aangevoerde gronden gericht op hoofdstuk 2, die zij uiteengezet heeft in paragraaf 3.5 van haar hoger beroepschrift.

§6.2. Inwerkingtreding hoofdstuk 2

- 6.2. In de periode van 1 januari 2010 tot 1 januari 2015 was de Wet Wajong van kracht. Het doel van het nieuwe hoofdstuk 2 uit deze wet was (samengevat) om de jonggehandicapten die nu of in de toekomst konden deelnemen aan (reguliere) arbeid, de kans te bieden om daadwerkelijk te gaan werken.¹⁶ Niet de arbeidsongeschiktheid stond centraal (zoals in hoofdstuk 3), maar hetgeen de jonggehandicapte nog wel kon. De jonggehandicapte heeft onder voorwaarden recht op arbeidsondersteuning. Bestaat recht of arbeidsondersteuning, dan heeft hij – afhankelijk van de situatie – recht op inkomensondersteuning of uitkering.

¹⁶ Zie de Memorie van toelichting op deze wet: Kamerstukken 2008-2009, 31 780, nr. 3, p. 1.

§6.3. Wie is en wanneer wordt een ingezetene aangemerkt als jonggehandicapte?

6.3. Wie als jonggehandicapte aangemerkt wordt in de zin van hoofdstuk 2, is bepaald in art. 2:3, lid 1, van de Wajong. Deze bepaling luidt:

"Jonggehandicapte in de zin van dit hoofdstuk is de ingezetene die:

- a. aansluitend op de dag waarop hij zeventien jaar wordt als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling gedurende 52 weken niet in staat is geweest met arbeid meer dan 75% van het maatmaninkomen te verdienen, terwijl niet aannemelijk is dat hij binnen een jaar volledig zal herstellen;*
- b. na de in onderdeel a bedoelde dag waarop hij zeventien jaar wordt als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling gedurende 52 weken niet in staat is geweest om met arbeid meer dan 75% te verdienen van het maatmaninkomen, terwijl niet aannemelijk is dat hij binnen een jaar volledig zal herstellen en hij in het jaar, onmiddellijk voorafgaande aan de dag waarop het als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebrek, zwangerschap of bevalling is ingetreden, gedurende ten minste zes maanden studerende was."*

6.4. In de memorie van toelichting is hierover aangegeven: *"Het wetsvoorstel wijzigt niet de doelgroep van de Wajong. Deze blijft bestaan uit jonggehandicapten, dat wil zeggen jongeren die arbeidsbeperkingen hebben als gevolg van een ziekte. Dat kan een aangeboren of een erfelijke ziekte zijn, maar ook een ziekte die is ontstaan op jonge leeftijd (voor de 17e verjaardag) of later tijdens studie".*¹⁷ Uit deze passage blijkt dat de twee groepen ingezetenen voor wie die Wajong is bedoeld, niet is gewijzigd (ten opzichte van het nu luidende hoofdstuk 3) en dat die is bedoeld voor jongeren met arbeidsbeperkingen als gevolg van ziekte of gebrek. Vervolgens legt de wetgever uit dat ziekte al vanaf de geboorte aanwezig kan zijn (aangeboren of erfelijk), maar dat deze ook daarna kan ontstaan (op jonge leeftijd: voor de 17^e; of later tijdens studie). De wetgever geeft hiermee niet aan dat voor de vraag of een ingezetene onder de a- of b-bepaling valt, bepalend is of en wanneer de ziekte is ontstaan. De ziekte an sich leidt niet tot een verlies aan verdienvermogen, de beperkingen die daaruit voortvloeien (het *gevolg* van de ziekte) wel. De bewoordingen *"(voor de 17^e verjaardag) of later tijdens studie"* in relatie tot *"die arbeidsbeperkingen hebben"* geven het onderscheid aan tussen de twee groepen ingezetenen uit de Wajong die dezelfde zijn gebleven ten opzichte van hoofdstuk 3.

6.5. Is sprake van beperkingen op de 17^e verjaardag, dan is dat moment bepalend voor het aanvangsmoment van de wachttijd van 52 weken. Als de ingezetene de wachttijd heeft volgemaakt, terwijl niet aannemelijk is dat hij binnen een jaar volledig zal herstellen, is hij jonggehandicapte. Deze ingezetene valt onder de a-bepaling uit lid 1. Als de arbeidsbeperkingen pas na de 17^e verjaardag zijn ontstaan op het moment waarop de ingezetene ten minste zes maanden studerende was, dan is dat moment bepalend voor het aanvangsmoment van de wachttijd op grond van de b-bepaling.

6.6. In de uitspraak van uw Raad van 28 juni 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:1964) hebben wij dit aan de hand van de memorie van toelichting toegelicht. Wij verwijzen naar hetgeen in r.o. 3.6 hierover is aangegeven. Uit de memorie van toelichting blijkt niet dat lid 1 zo uitgelegd moet worden dat voor de vraag of de ingezetene onder de a- of b-bepaling valt, de relevante mate van arbeidsongeschiktheid bepalend is.

¹⁷ Zie hiervoor Kamerstukken II, 2008-2009, 31 780, nr. 3, p. 5.

- 6.7. In art. 2:3, lid 2, van de Wajong, is de zogeheten "Amber-bepaling" opgenomen. Deze luidt:

"Indien de ingezetene geen jonggehandicapte is en binnen vijf jaar na afloop van de periode van 52 weken, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, niet meer in staat is om meer dan 75% van het maatmaninkomen te verdienen als gevolg van een oorzaak die reeds aanwezig was na afloop van de termijn van 52 weken, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, terwijl niet aannemelijk is dat de ingezetene binnen een jaar volledig zal herstellen, dan wordt de ingezetene alsnog jonggehandicapte met ingang van de dag waarop hij niet meer in staat is om meer dan 75% van het maatmaninkomen te verdienen"

- 6.8. Met deze bepaling kan een ingezetene alsnog jonggehandicapte worden binnen vijf jaar na afloop van de wachttijd uit lid 1 onder a of b, als hij voldoet aan de voorwaarden, waaronder dat er sprake is van dezelfde ziekteoorzaak die na afloop van de wachttijd aanwezig was. Uit de wettekst van lid 2 blijkt dat de wachttijd maar op één moment aanvangt: *"het eerste lid onder a of b"*. Ook hier is, net zoals in hoofdstuk 1A, sprake van een 'of'-bepaling. Voor de goede orde merken wij op dat de "Amber-termijn" ook aanvangt als de ingezetene de wachttijd niet heeft volgemaakt.¹⁸

- 6.9. Ter verdere toelichting verwijzen wij naar p. 21 van de memorie van toelichting: *"Als de betrokkene een resterende verdien capaciteit heeft die hoger is dan 75% van zijn maatmaninkomen, ontstaat in principe geen recht op arbeidsondersteuning. De gezondheidstoestand van de betrokkene kan na de eerste beoordeling echter verslechteren. Als dat binnen vijf jaar na de 18e verjaardag gebeurt en het gevolg is van dezelfde ziekte of gebrek (oorzaak), (...) Dit is billijk want de oorzaak van het verlies aan verdien capaciteit is gelegen in de ziekte die of het gebrek dat de betrokkene al had op zijn 18e verjaardag."* Ook hier legt de wetgever alleen een relatie met de ziekte of gebrek (lees: beperkingen) op het moment genoemd in lid 1.

- 6.10. Wij verwijzen eveneens naar hetgeen op p. 40 van de memorie van toelichting is aangegeven:

"Om jonggehandicapte in de zin van dit hoofdstuk te zijn moet de betrokkene derhalve aan vier voorwaarden voldoen:

– hij moet ingezetene zijn op de dag dat hij 17 jaar wordt of op de dag dat hij ziek wordt tijdens studie;

– hij is op die dag door zijn ziekte niet in staat om met arbeid meer dan 75% van het maatmaninkomen te verdienen;

– dit duurt onafgebroken 52 weken geduurd; en

– het is niet aannemelijk dat hij daarna binnen een jaar zal herstellen.

(..)

Om op grond van het eerste lid, onderdeel b, als jonggehandicapte beschouwd te kunnen worden, dient men studerende te zijn. In artikel 5, eerste lid (nieuw) is geregeld wie als studerende wordt beschouwd. In artikel 5.1.3, eerste lid, onderdeel b, is geregeld dat de ingezetene in het jaar voorafgaand aan de dag waarop hij ziek werd ten minste zes maanden studerende moet zijn geweest. Derhalve wordt de ingezetene die bij aanvang van de studie al een gebrek of ziekte had, of waarbij dit gebrek of die ziekte, in de eerste zes

¹⁸ Zie de uitspraak van uw Raad van 15 september 2014 (ECLI:NL:CRVB:2014:3041).

maanden van de studie ontstaat, niet als jonggehandicapte beschouwd. Op deze manier wordt, net als in de huidige regeling, voorkomen dat een ingezetene die niet als jonggehandicapte kan worden beschouwd, gaat studeren met als doel na zijn achttiende levensjaar alsnog onder de doelgroep van deze wet te komen".

- 6.11. Wij merken aanvullend op dat uit de bewoordingen "die bij aanvang van de studie al een gebrek of ziekte had, of waarbij dit gebrek of die ziekte, in de eerste zes maanden van de studie ontstaat, niet als jonggehandicapte beschouwd" blijkt dat voor de vraag of de ingezetene onder de b-bepaling kan vallen, bepalend is het moment waarop sprake is van (beperkingen als gevolg van) ziekte of gebrek (en niet wanneer er sprake is van een relevante mate van arbeidsongeschiktheid).
- 6.12. Ten slotte verwijzen naar ro. 4.4. de uitspraak van uw Raad van 12 mei 2021 (ECLI:NL:CRVB:2021:1157): "Naar aanleiding van het gegeven dat betrokkene naar eigen zeggen niet alleen ten tijde van haar aanvraag in 2007, maar ook in 2011 nog studerende was, merkt de Raad daarbij nog op dat de verzekeringsartsen naar aanleiding van de aanvraag uit 2007 hebben aangenomen dat bij betrokkene al vanaf de leeftijd van zeventien jaar, en waarschijnlijk ook voordien al, beperkingen, voortvloeiend uit de psychische klachten, aanwezig waren. Het UWV heeft ter zitting van de Raad bevestigd dat (...), wordt uitgegaan van eenzelfde ziekteoorzaak ten aanzien van de verergeringen uit 2011 en later. Er is daarmee geen aanleiding te oordelen dat de wachttijd later dan bij het bereiken van de leeftijd van zeventien jaar is ingegaan (...) Overigens heeft de verergering van de klachten van betrokkene vanaf januari 2011 ook nog eens plaatsgevonden meer dan vijf jaar na het einde van deze wachttijd op haar achttiende verjaardag (...)." Uit deze uitspraak blijkt onzes inziens ook dat voor de vraag of een ingezetene onder de a- of b-bepaling valt, het moment waarop sprake is van arbeidsbeperkingen relevant is. Zou dit anders zijn, dan zou uw Raad geoordeeld hebben dat de relevante mate van arbeidsongeschiktheid op de 17^e verjaardag is ontstaan.

§6.4. Gronden appellante uit paragraaf 3.5 van het hoger beroepsschrift en onze reactie hierop

- 6.13. In paragrafen 3.5.1. t/m 3.5.3. voert appellante de volgende gronden aan:
- Onder punten 3.5.1.1 t/m 3.5.3.8 citeert appellante verschillende passages uit p. 1 t/m 3 en 5 van de memorie van toelichting op de Wet Wajong.¹⁹ Appellante gaat onder andere in op de passage dat in het wetsvoorstel het perspectief op arbeid centraal staat. Het vooropstellen van wat een jongere wel kan en het gelijk behandelen van alle jongeren, is volgens haar ook terug te vinden in de wetsgeschiedenis van de Wajong 2015. Appellante gaat daarnaast in op de uitspraak van uw Raad van 28 juni 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:1964). Zij meent dat bepaalde stukken uit de memorie van toelichting en die in voornoemde uitspraak zijn benoemd, onvolledig door ons zijn geciteerd. Uit de formulering van hetgeen in de memorie van toelichting staat, volgt volgens appellante niet dat een ziekte die is ontstaan vóór de 17^e verjaardag, maar pas tijdens studie leidt tot het intreden van arbeidsongeschiktheid, niet zou kunnen leiden tot het ontstaan van een recht op Wajong. Naar haar mening is het niet juist dat een uitkering op grond van de 'studieverzekering' alleen kan worden toegekend als de ziekte tijdens de studie is ingetreden. De volledige passage zou duidelijk maken dat UWV oorzaak (ziekte) en arbeidsongeschiktheid (gevolg) door elkaar haalt.
  - Onder punten 3.5.3.9 t/m 3.5.3.13, betoogt appellante dat het hebben van beperkingen als gevolg van een voor de 17^e verjaardag ontstane ziekte, er niet aan in de weg hoeft te

¹⁹ Kamerstukken II, 2008-2009, 31 780, nr. 3

staan aan het volgen van een opleiding en hoeven ook niet te leiden tot een relevante mate van arbeidsongeschiktheid of verlies van arbeidsvermogen. Maar die beperkingen kunnen zodanig toenemen dat die aan voortzetting van de studie in de weg staan en dan pas voor het eerst leiden tot het ontstaan van een relevant verlies aan verdien capaciteit of verlies van arbeidsvermogen.

- 6.14. Wij reageren als volgt: Wat appellante bedoelt met de opmerking over het gelijkstellen van wat een jongere wel kan en het gelijk behandelen van alle jongeren, is voor ons niet duidelijk. UWV behandelt immers alle ingezetenen met beperkingen als gevolg van ziekte of gebrek op dezelfde manier. Of een ingezetene nu valt onder de reikwijdte van art. 2:3, lid 1, onder a of b, van de Wajong, op elk van hen is een "Amber-termijn" van toepassing, afhankelijk van het moment waarop de beperkingen zijn ontstaan.
- 6.15. Appellantes stelling over het door ons onvolledig citeren uit de memorie van toelichting in de zaak die tot uw uitspraak uit 2018 heeft geleid, volgen wij niet. Wij merken als eerste op dat appellantes citaat uit de memorie van toelichting en weergegeven onder punt 3.5.3.4 van het hoger beroepschrift, volledig is opgenomen in de uitspraak van uw Raad.
- 6.16. Als tweede merken wij op dat appellante onze uitleg van dit citaat op een niet juiste wijze interpreteert. Hoe deze passage gelezen moet worden, hebben wij in paragraaf 6.3 van deze brief uitgelegd. Daaruit blijkt, zoals appellante zelf ook aangeeft onder punt 3.5.3.7, dat het niet gaat om het hebben van een ziekte op zich, maar om het hebben van arbeidsbeperkingen als gevolg van ziekte. Echter, appellante meent dat het gevolg van ziekte, de arbeidsongeschiktheid is. Hieronder wordt door appellante verstaan de 'relevante mate van arbeidsongeschiktheid' (zie punt 2.5.4. van het aanvullend hoger beroepschrift). Hier geeft appellante naar onze mening een onjuiste uitleg van de bepalingen uit art. 2:3, van de Wajong. De 'relevante mate van arbeidsongeschiktheid' is namelijk *geen gevolg* van ziekte, maar *een voorwaarde* voor het zijn van jonggehandicapte. De relevante mate van arbeidsongeschiktheid ziet op de voorwaarde van de wachttijd uit lid 1, onder a of b, als de ingezetene op dat moment beperkingen heeft als gevolg van ziekte of gebrek. Volledigheidshalve merken wij nog op dat het arbeidsongeschiktheidspercentage geen rol speelt bij de beoordeling op grond van hoofdstuk 1A van de Wajong.
- 6.17. Ten aanzien van hetgeen appellante onder punten 3.5.3.9 t/m 3.5.3.13 aangeeft, merken wij het volgende op: De studerende ingezetene die als gevolg van ziekte of gebrek die tot beperkingen heeft geleid op de 17^e verjaardag, valt onder de reikwijdte van de a-bepaling. Als de ingezetene op dat moment niet voldoet aan de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte, als ook niet in de periode van vijf jaar na afloop van de wachttijd die op de 17^e verjaardag aanvangt, heeft hij geen recht op arbeidsondersteuning. Als de beperkingen na deze periode van vijf jaar dusdanig toenemen en hij is op dat moment studerende, dan valt hij niet onder de bepaling uit lid 1, onder b, van de Wajong.
- 6.18. Alhoewel de relevante mate van arbeidsongeschikt niet van toepassing is op hoofdstuk 1A, merken wij hierover nog het volgende op: Indien de relevante mate van arbeidsongeschiktheid wel bepalend zou zijn voor de vraag of een ingezetene onder de reikwijdte van de a- of b-bepaling valt, dan is de "Amber-bepaling" uit lid 2 van geen betekenis meer.

- 6.19. Wij verwijzen aanvullend naar rechtsoverwegingen 4.2.3. t/m 4.3.2 van uw uitspraak van 5 september 2014 (ECLI:NL:CRVB:2014:3041). Wij lichten onze verwijzing als volgt toe:

In deze zaak was de ingezetene in staat om op zijn 17^e en 18^e verjaardag meer dan 75% van zijn maatmaninkomen te verdienen. Hij was daarmee niet aan te merken als jonggehandicapte op grond van art. 2:3, lid 1, onder a, van de Wajong. Uw Raad heeft geoordeeld dat anders dan in hoofdstuk 3 van de Wajong, voor een beroep op "Amberbepaling" uit lid 2 niet relevant of de wachttijd is volgemaakt: *"Uit de tekst van deze bepaling en de toelichting daarop (..) volgt dat de ingezetene die geen jonggehandicapte in de zin van het eerste lid is, alsnog jonggehandicapte wordt wanneer hij binnen vijf jaar alsnog aan de voorwaarden uit het eerste lid gaat voldoen. Deze termijn van vijf jaar gaat lopen op het moment waarop de periode van 52 weken, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b, is geëindigd, derhalve op de dag waarop de ingezetene jonggehandicapte zou zijn geworden wanneer hij aan de voorwaarden zou hebben voldaan. Daarbij geldt wel als eis dat het verlies aan arbeidscapaciteit een gevolg is van dezelfde ziekte die al aanwezig was na afloop van de 52 weken, bedoeld in het eerste lid, onderdeel a of b."*.

- 6.20. Als appellantes standpunt juist was, dan zou uw Raad onzes inziens ook niet tot voornoemde overweging zijn gekomen. Immers, in appellantes redentie zou de ingezetene, omdat hij op zijn 17^e/18^e verjaardag meer dan 75% van het maatmaninkomen kon verdienen, ook niet onder de a-bepaling kunnen vallen. Aan de vraag of lid 2 van toepassing is, zouden wij dan niet toekomen.
- 6.21. Ten slotte merken wij op dat appellante onder punt 3.5.3.12 de relevante mate van arbeidsongeschiktheid gelijk stelt met het verlies van arbeidsvermogen. Deze vergelijking begrijpen wij niet en verwijzen hiervoor naar paragraaf 5 van onze brief. In hoofdstuk 1A van de Wajong is het verdienvermogen immers niet relevant en wordt gekeken naar de criteria uit art. 1a, lid 1, van het Schattingsbesluit. Je kunt de voorwaarden van verdienvermogen en arbeidsvermogen niet één op één met elkaar vergelijken.
- 6.22. Onder punten 3.5.4.1 t/m 3.5.4.7 gaat appellante in op r.o. 3.6. van uw uitspraak van 28 juni 2018 waarin wij citeren uit p. 40 van de memorie van toelichting in relatie tot de wettekst van art. 2:3, lid 1, onder b, van de Wajong. Appellante meent dat de termen 'ziek' en 'gebrek of ziekte' als synoniemen worden gebruikt van het in de wettekst genoemde begrip 'gevolg van ziekte, gebrek'. Er zou sprake zijn van een terminologische verwarring waarmee de wetgever geen bedoeling zou hebben gehad.
- 6.23. Wij volgen appellante niet: Uit de memorie van toelichting blijkt dat art. 2:3, lid 1, onder b, van de Wajong is bedoeld voor ingezetenen die in het jaar "voorafgaand aan de dag waarop hij ziek werd ten minste zes maanden studerende moet zijn geweest".²⁰ Zoals wij in paragraaf 6.3 van deze brief hebben aangegeven, moet hierin worden gelezen dat er uitgegaan wordt van beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek. Van een terminologische verwarring is onzes inziens geen sprake. Er ontstaat mogelijk verwarring bij appellante nu zij verkeerde passages uit de wettekst aan elkaar koppelt. Door de passage "meer dan 75% te verdienen" in relatie te brengen met de passage "gevolg van ziekte of gebrek" stelt appellante dat het verlies aan verdienvermogen van ten minste 25% het gevolg is van ziekte. Dit terwijl genoemd verlies alleen een voorwaarde is waaraan een

²⁰ Kamerstukken II, 2008-2009, 31 780, nr. 3, p. 40.

ingezetene moet voldoen om als jonggehandicapte te worden aangemerkt. Deze ziet niet op de vraag wanneer de ingezetene valt onder de reikwijdte van de a- of b-bepaling. Zie hiervoor ook onze verwijzingen naar hetgeen in de memorie van toelichting is aangegeven in de eerder genoemde uitspraak van uw Raad van 28 juni 2018.

- 6.24. Onder punten 3.5.4.8 t/m 3.5.4.14 citeert appellante uit de memorie van toelichting: *"Op deze manier wordt, net als in de huidige regeling, voorkomen dat een ingezetene die niet als jonggehandicapte kan worden beschouwd, gaat studeren met als doel na zijn achttiende levensjaar alsnog onder de doelgroep van deze wet te komen."*²¹ Zij stelt – samengevat – dat net als hoofdstuk 3 van de Wajong, niet het moment van ziekte bepalend is, maar het moment waarop de arbeidsongeschiktheid als gevolg van die ziekte is ingetreden. Appellante geeft aan dat het moet gaan om de relevante mate van arbeidsongeschiktheid.
- 6.25. Wij merken op dat voornoemde passage in samenhang moet worden gelezen met de door haar aangehaalde passage onder punt 3.5.4.1 van het hoger beroepschrift. In paragraaf 6.3 van deze brief hebben wij aangegeven dat onder ziekte of gebrek verstaan moet worden: beperkingen als gevolg van ziekte of gebrek. Dit is niet anders dan in hoofdstuk 3 van de Wajong, hetgeen wij nader toelichten in paragraaf 7.3. van deze brief. Zou de relevante mate van arbeidsongeschiktheid bepalend zijn voor de vraag of een ingezetene onder a of b-bepaling valt, dan zou hetgeen in de memorie van toelichting staat een bijzondere betekenis krijgen. De wetgever zou dan willen voorkomen dat degene die voor aanvang van zijn studie minder dan 25% arbeidsongeschikt is, gaat studeren met als doel na zijn achttiende alsnog onder de doelgroep van de Wajong te komen omdat hij dan mogelijk wel meer dan 25% arbeidsongeschikt kan worden.
- 6.26. Onder punten 3.5.5.1 t/m 3.5.6.3 gaat appellante aan de hand van de memorie van toelichting in op de voorwaarden voor het *recht* op arbeidsondersteuning en de inkomensvoorziening voor studerenden.²² Zij gaat onder andere in op de redenen waarom de studerende jonggehandicapte een inkomensvoorziening krijgt ter hoogte van 25% van de grondslag. Zij komt tot de conclusie dat voor studerenden de Wajong dezelfde rol speelt als in de WIA voor werknemers. Het zou dan niet logisch zijn om in de vorm van de Wajong een risicoselectie te hanteren die in het kader van de WIA juist is afgeschaft.
- 6.27. Wij reageren als volgt: De door appellante aangehaalde passages uit de memorie van toelichting zien slechts op de uitleg waarom de studerende jonggehandicapte inkomensondersteuning krijgt ter hoogte van 25% van de grondslag. De toelichting ziet niet op de vraag wanneer de ingezetene jonggehandicapte is in de zin van art. 2:3, van de Wajong. Wij begrijpen appellantes standpunt niet waarom met deze toelichting door ons een risicoselectie zou worden toegepast vergelijkbaar met de risicoselectie die in 2011 in de Wet WIA is afgeschaft. Wij gaan verder in op dit onderwerp in paragraaf 10 van deze brief. In die paragraaf reageren wij op appellantes vergelijking met de afschaffing van de risicoselectie in voornoemde wet en de ZW.

²¹ Kamerstukken II, 2008-2009, 31 780, nr. 3, p. 40.

²² Kamerstukken II, 2008-2009, 31 780, nr. 3, p. 6, 18 en 19.

7. Hoofdstuk 3 van de Wajong (Paragrafen 3.3 en 3.4 van het hoger beroepschrift)

§7.1. Inleiding

- 7.1. In deze paragraaf gaan wij zorgvuldigheidshalve in op de bepalingen uit hoofdstuk 3, van de Wajong. Zoals wij in paragraaf 5 hebben toegelicht, zijn de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte cq. het recht op arbeidsondersteuning wezenlijk anders dan in hoofdstuk 1A. Wij gaan ook in op de door appellante aangevoerde gronden gericht op hoofdstuk 3, die zij uiteengezet heeft in paragraaf 3.3 van haar hoger beroepschrift. Voor de goede orde merken wij op dat bij de invoering van de Wajong in 1998, hoofdstuk 3 op dat moment niet bestond. Voor de leesbaarheid van onze brief gaan wij wel uit van deze fictie.

§7.2. Inwerkingtreding Wajong (thans hoofdstuk 3)

- 7.2. Per 1 januari 1998 is de Wet arbeidsongeschiktheidsvoorziening jonggehandicapten (Wajong) in werking getreden. Met deze wet is een sociale voorziening geïntroduceerd, bedoeld voor twee verschillende groepen jongeren: Jongeren die op 17 jarige leeftijd arbeidsongeschikt *zijn* of die *nadien* tijdens de studie arbeidsongeschikt *zijn* geworden.

§7.3. Wanneer wordt een ingezetene aangemerkt als jonggehandicapte?

- 7.3. Om antwoord te geven op de vraag uit de titel van deze paragraaf, is het van belang om eerst in te gaan op de opbouw van hoofdstuk 3 van de Wajong. Hierin wordt namelijk een onderscheid gemaakt in de bepalingen die betrekking hebben op het zijn van jonggehandicapte en op het *recht* op uitkering. In afdeling 1 van hoofdstuk 3 zijn algemene bepalingen over arbeidsongeschiktheid en het zijn van jonggehandicapte opgenomen en in afdeling 2 wanneer *recht* bestaat op een uitkering.

- 7.4. In Afdeling 1, is in art. 3:1 (voorheen art. 2), uitgelegd wat onder arbeidsongeschiktheid wordt beschouwd. Deze bepaling luidt:

"Arbeidsongeschikt, geheel of gedeeltelijk, in de zin van dit hoofdstuk, is de persoon die als rechtstreeks en objectief medisch vast te stellen gevolg van ziekte, gebreken, zwangerschap of bevalling geheel of gedeeltelijk niet in staat is om met arbeid te verdienen, hetgeen gezonde personen, met soortgelijke opleiding en ervaring, ter plaatse waar hij woont of in de omgeving daarvan met arbeid gewoonlijk verdienen."

- 7.5. Arbeidsongeschiktheid houdt in dat de ingezetene als gevolg van ziekte of gebrek, minder kan verdienen dan de soortgelijke gezonde persoon. De ingezetene kan pas minder verdienen als gevolg van ziekte of gebrek, als hij hieruit beperkingen heeft. Om deze reden benadrukken wij dat niet bepalend de ziekte of gebrek an sich, maar de beperkingen die hieruit voortvloeien.

- 7.6. In Afdeling 1, is óók bepaald wie jonggehandicapte is in de zin van deze wet. Wij verwijzen hiervoor naar art. 3:2 van de Wajong (voorheen art. 5):

"Jonggehandicapte (..) is de ingezetene die:

- a. Op de dag waarop hij 17 jaar wordt, arbeidsongeschikt is;*
- b. Na de in onderdeel a bedoelde dag, arbeidsongeschikt wordt en in het jaar, onmiddellijk voorafgaande aan de dag, waarop de arbeidsongeschiktheid is ingetreden, gedurende ten minste zes maanden studerende was."*

- 7.7. Uit de bepaling van de wettekst blijkt dat een ingezetene met beperkingen niet onder zowel de bepaling onder de a- als b-bepaling kan vallen als gevolg van dezelfde ziekte of gebrek. Dit blijkt uit de formulering over het ontstaan van arbeidsongeschiktheid. Of er is sprake van arbeidsongeschiktheid op de 17^e verjaardag of als de ingezetene *na die dag* arbeidsongeschikt *wordt* en in het jaar daarvoor afgaande ten minste zes maanden studerende was.
- 7.8. In dezen verwijzen wij ook naar de memorie van toelichting op de Wajong: *"In het onderhavige wetsvoorstel wordt voorzien in een regeling voor jonggehandicapten die voorafgaand aan de leeftijd van 17 jaar arbeidsongeschikt zijn geworden. De regeling geldt ook voor studerenden die nadien tijdens de studie arbeidsongeschikt zijn geworden. Het voorliggende wetsvoorstel vormt daarmee een wettelijke voorziening tegen het risico van langdurige arbeidsongeschiktheid voor personen die arbeidsongeschikt zijn geworden op een tijdstip dat zij vanwege de jeugdige leeftijd nog niet konden deelnemen aan betaalde arbeid."*²³
- 7.9. Het voorgaande betekent ook dat wanneer een ingezetene die op zijn 17^e verjaardag arbeidsongeschikt is en op dat moment studeert, valt onder de a-bepaling uit lid 1, en niet onder de b-bepaling. Wij verwijzen in dezen eveneens naar de memorie van toelichting: *"Voor de goede orde wordt nog opgemerkt, dat een ingezetene die studerende is en al vóór de dag waarop hij de leeftijd van 17 jaar bereikt, arbeidsongeschikt wordt, onder onderdeel a van het eerste lid valt. Hij is dan immers reeds arbeidsongeschikt op de dag waarop hij 17 jaar wordt."*²⁴
- 7.10. Gelet op de opbouw van de wet, wordt onder 'arbeidsongeschiktheid' in de zin art. 3:2, van de Wajong beschouwd, hetgeen is bepaald in art. 3:1, van de Wajong. Dat betekent dat de ingezetene die als gevolg van ziekte of gebrek niet in staat is om te verdienen hetgeen de gezonde soortgelijke verdient, arbeidsongeschikt is. Deze arbeidsongeschiktheid is niet gekoppeld aan een minimum percentage.
- 7.11. Afdeling 2 (paragraaf 1) van hoofdstuk 3 bevat bepalingen voor het *recht* op toekenning van de uitkering. In art. 3:3, lid 1, van de Wajong (voorheen art. 6) zijn de voorwaarden hiervoor opgenomen. De jonggehandicapte moet onafgebroken 52 weken, onmiddellijk volgend op de in art. 3:2, lid 1, onderdeel a of b bedoelde dag, arbeidsongeschikt zijn geweest, indien hij na afloop van dat tijdvak nog arbeidsongeschikt is.
- 7.12. In art. 3:3, lid 5, is bepaald dat voor de *toepassing van het eerste t/m het derde lid* niet als arbeidsongeschikt worden beschouwd, degene die minder dan 25% arbeidsongeschikt is alsmede de jonggehandicapte die een uitkering krijgt op grond van het tweede lid. In lid 5 wordt *alleen* verwezen naar de bepalingen uit hetzelfde wetsartikel en niet naar de bepalingen uit art. 3:1 en 3:2 van de Wajong. De relevante mate van arbeidsongeschikt is dus slechts relevant voor de *voorwaarde* voor het *recht* op uitkering, namelijk dat de wachttijd moet zijn volgemaakt.
- 7.13. Dat de wetgever de bepalingen over het zijn van jonggehandicapte los ziet van de bepalingen over het recht op uitkering blijkt ook uit de memorie van toelichting: *"Ook*

²³ Kamerstukken II, 1995-1996, 24 760, nr. 3, p. 1.²⁴ Kamerstukken II, 1995-1996, 24 760, nr. 3, p. 29.

indien na beëindiging van het recht op uitkering omdat de arbeidsongeschiktheid is geëindigd of beneden de 25% is gedaald, recht bestaat op heropening van de uitkering (artikel 19), blijft de betrokkene een jonggehandicapte in de zin van de wet."²⁵ Hieruit blijkt dat óók de ingezetene die bijvoorbeeld 1% arbeidsongeschikt is, jonggehandicapte is, omdat hij arbeidsongeschikt is. De arbeidsongeschiktheid is hiermee dus gekoppeld aan art. 3:1, van de Wajong.

- 7.14. Hoofdstuk 3 van de Wajong kent ook een "Amber-bepaling" die enigszins afwijkt van de soortgelijke bepaling uit hoofdstukken 1A en 2 van de Wajong. De "Amber-bepaling" gekoppeld aan art. 3:3, is opgenomen in art. 3:21, lid 1, onder b. Deze bepaling luidde tot 1 januari 2021:

"Indien de jonggehandicapte:

- b. die aan het einde van de wachttijd, bedoeld in artikel 3:3, eerste lid, ongeschikt is tot het verrichten van zijn arbeid wegens ziekte, gebreken, zwangerschap of bevalling, maar geen recht had op toekenning van arbeidsongeschiktheidsuitkering omdat hij niet arbeidsongeschikt was; binnen vijf jaar na de datum van die intrekking dan wel binnen vijf jaar na het bereiken van die wachttijd arbeidsongeschikt wordt en deze arbeidsongeschiktheid voortkomt uit dezelfde oorzaak als die waaruit de arbeidsongeschiktheid ter zake waarvan de ingetrokken uitkering werd genoten dan wel als die op grond waarvan hij ongeschikt was tot het verrichten van zijn arbeid wegens ziekte, gebreken, zwangerschap of bevalling voortkomt, vindt toekenning van arbeidsongeschiktheidsuitkering steeds plaats, zodra die arbeidsongeschiktheid onafgebroken vier weken heeft geduurd."*

- 7.15. Deze bepaling kwam er feitelijk op neer dat de jonggehandicapte die per einde wachttijd geen *recht* op uitkering had, binnen vijf jaar alsnog recht kon hebben op uitkering als er sprake was van een relevante mate van arbeidsongeschiktheid die voortkomt uit dezelfde ziekteoorzaak als per datum einde wachttijd. De voorwaarde voor de "Amber-bepaling" was dat de wachttijd moest zijn vervuld.

- 7.16. Met de door ons onderstreepte woorden "*die wachttijd*" (enkelvoud) blijkt onzes inziens dat er maar één wachttijd kan bestaan: Of deze vangt aan op de 17e verjaardag of daarna tijdens studie.

§7.4. Gronden appellante uit paragrafen 3.3 en 3.4 van het hoger beroepsschrift en onze reactie hierop

- 7.17. Appellante citeert uit enkele passages uit p. 1, 2 en 9 van de memorie van toelichting. Zij gaat daarbij in op het doel voor een aparte regeling voor studerenden in de Wajong. Vervolgens concludeert zij – samengevat – dat voor de vraag of de ingezetene valt onder de bepaling uit art 3:2, onder b, van de Wajong niet de ziekte relevant is, maar het gevolg hiervan, namelijk de (relevante mate van) arbeidsongeschiktheid. De achtergrond van de verzekering tijdens studie zou zijn dat studeren in de weg staat aan het verrichten van betaalde arbeid. Ons standpunt dat een ziekte of kwetsbaarheid die al op de 17^e en 18^e verjaardag aanwezig is, maar pas tijdens studie leidt tot intreden van arbeidsongeschiktheid, niet tot toekenning van een uitkering kan leiden, zou volgens appellante tot gevolg hebben dat deze studerenden geen beroep kunnen doen op de voor

²⁵ Kamerstukken II, 1995-1996, 24 760, nr. 3, p. 29.

hen getroffen verzekering en daarmee feitelijk van die verzekering zijn uitgesloten. Dat zou haaks staan op het overheidsbeleid dat er juist op is gericht om jongeren te stimuleren om onderwijs te volgen. Zij verwijst hierbij naar de kabinetsreactie beleidsdoorlichting Wajong van 10 juli 2018.

- 7.18. Wij volgen appellantes standpunt niet. De Wajong is een aparte regeling gecreëerd voor jongeren die arbeidsongeschikt zijn geworden op een tijdstip dat zij nog geen inkomensvormende arbeid konden verwerven, terwijl zij zich tegen dit risico niet particulier kunnen verzekeren.²⁶ Zo ook voor jongeren die studeren en tijdens hun studie arbeidsongeschikt worden als zij in het jaar daaraan voorafgaand ten minste zes maanden studerende waren. Zij konden vanwege hun jeugdige leeftijd niet deelnemen aan betaalde arbeid.²⁷ Voor studerende jongeren die arbeidsongeschikt worden *na hun 17^e verjaardag* is daarom een aparte bepaling opgenomen in art. 3:2, onder b van de Wajong voor het zijn van jonggehandicapte. De wetgever is overigens alleen uitgegaan van de situatie dat een ingezetene na school, uitsluitend studeerde en derhalve niet aan het arbeidsproces heeft deelgenomen. Echter, het is ook mogelijk dat een ingezetene op latere leeftijd gaat studeren en als jonggehandicapte kan worden aangemerkt, terwijl hij daarvoor wel aan het arbeidsproces heeft deelgenomen. Voorwaarde is dan wel dat hij studerende is in de zin van art. 1:4, van de Wajong. Alhoewel uit de memorie van toelichting anders opgemaakt kan worden, volgt uit het voorgaande dus dat de regeling niet alleen ziet op jongeren die nooit aan het arbeidsproces hebben deelgenomen.
- 7.19. Zoals wij in paragraaf 7.3 van deze brief hebben aangegeven, blijkt uit de memorie van toelichting dat de studerende ingezetene die op 17 jarige leeftijd al arbeidsongeschikt is, niet als jonggehandicapte wordt aangemerkt op grond van art. 3:2, onder b, maar op grond van art. 3:2, onder a. Hij valt dus niet onder de – zoals appellante dit noemt – ‘verzekering voor studerenden’.
- 7.20. Van arbeidsongeschiktheid is alleen sprake als de ingezetene door ziekte of gebrek (*oorzaak*) met arbeid niet in staat is om te verdienen hetgeen een gezonde soortgelijke gewoonlijk verdient vanwege beperkingen (*gevolg*). Een ziekte of gebrek die niet leidt tot beperkingen, leidt ook niet tot een verlies aan verdienvermogen ten opzichte van de gezonde soortgelijke. De relevante mate van arbeidsongeschiktheid is slechts een *voorwaarde* voor het *recht* op uitkering.
- 7.21. Appellantes stelling dat bepaalde ziekteoorzaken op voorhand door ons worden uitgesloten is onzes inziens niet juist. Ziekteoorzaken die leiden tot arbeidsongeschiktheid, kunnen leiden tot het zijn van jonggehandicapte in de zin van hoofdstuk 3 van de Wajong, zolang de arbeidsongeschiktheid is ontstaan op één van de momenten genoemd in art. 3:2, van de Wajong.
- 7.22. Dat volgens appellante jonggehandicapten worden uitgesloten van de verzekering vanwege de kwetsbaarheid die er was op de 17e/18e verjaardag, volgen wij niet. Immers, de studerende ingezetene die op de dag waarop hij 17 jaar wordt arbeidsongeschikt wordt, is jonggehandicapte. Voor het recht op uitkering moet de wachttijd zijn doorlopen en voldaan zijn aan de voorwaarde voor de relevante mate van arbeidsongeschiktheid. Ditzelfde geldt voor de studerende ingezetene die na zijn 17^e verjaardag arbeidsongeschikt wordt.

²⁶ Kamerstukken II, 1995-1996, 24 760, nr. 3, p. 8.

²⁷ Kamerstukken II, 1995-1996, 24 760, nr. 3, p. 1.

Daarmee kan niet worden gezegd dat studerenden dus van 'de verzekering' zijn uitgesloten. Het is alleen niet zo dat een ingezetene die op zijn 17^e verjaardag al arbeidsongeschikt is, maar geen recht heeft op uitkering, zich kan 'herverzekeren' door te gaan studeren.

- 7.23. Ten slotte volgen wij appellantes grond niet dat ons standpunt haaks zou staan op het overheidsbeleid om jongeren te stimuleren om onderwijs te volgen. Appellante verwijst in dezen naar de brief van staatssecretaris van SZW van 10 juli 2018 waarin is aangegeven dat zij een begrijpelijke regeling wil waarbij werken lonend is en waarbij mensen die studeren er niet op achteruit gaan en menen niet langer bang zijn om hun uitkering te verliezen als ze gaan werken.²⁸ De toelichting van de staatssecretaris die uiteindelijk tot de 'Wet vereenvoudiging Wajong'²⁹ heeft geleid, zag op het knelpunt in de Wajong dat jonggehandicapten niet gestimuleerd werden om te studeren, om de reden dat zij in hoofdstuk 2 van de Wajong te maken kregen met een verlaging van de inkomensondersteuning en in hoofdstuk 1A met een uitsluitingsgrond.³⁰ Genoemd knelpunt uit de brief heeft dus geen enkele relatie met het door appellante ingenomen standpunt over de momenten waarop een ingezetene als jonggehandicapte kan worden aangemerkt.
- 7.24. Aanvullend merken wij op dat wij niet begrijpen waarom een ingezetene die op zijn 17^e/18^e verjaardag wel beperkingen had, maar niet als jonggehandicapte is aan te merken dan wel geen recht heeft op uitkering, niet gestimuleerd wordt om te gaan studeren. Immers, de ingezetene kan alsnog binnen vijf jaar na zijn 18^e verjaardag als jonggehandicapte worden aangemerkt (mits hij voldoet aan de voorwaarden), gelet op de "Amber-bepaling" uit de verschillende hoofdstukken in de Wajong (zij het dat voor hoofdstuk 2, niet de voorwaarde geldt van het volmaken van de wachttijd; hoofdstuk 1A kent geen wachttijd).

8. AAW (paragraaf 3.1 van het hoger beroepschrift)

§8.1. Inleiding

- 8.1. Appellante gaat in haar hoger beroepschrift uitgebreid in op de AAW en de totstandkoming ervan. Wij merken echter op dat Wajong een sociale voorziening is, uitsluitend gericht op jongeren die op of voor hun 17^e/18^e verjaardag of nadien tijdens studie te maken hebben met ziekte of gebrek. De AAW is een volksverzekering voor een bredere groep personen en kent gelet op het verzekeringskarakter ook andere bepalingen. Om die reden kunnen de bepalingen uit de AAW en de daarbij behorende uitgangspunten niet zomaar worden toegepast op de Wajong. Slechts uit oogpunt van zorgvuldigheid bespreken wij in deze brief de AAW en de door appellante aangevoerde gronden.

§8.2. Inwerkingtreding AAW

- 8.2. De AAW is op 1 oktober 1976 inwerking getreden en was een volksverzekering tegen arbeidsongeschiktheid voor personen die niet in staat waren om zich te verzekeren tegen verlies van inkomen vanwege hun handicap (ziekte of gebrek). Het gaat hier om een volksverzekering tegen arbeidsongeschikt voor alle Nederlanders die verzekerd zijn, waarbij een aparte regeling was opgenomen voor verzekerden die op jonge leeftijd arbeidsongeschikt zijn geworden.

²⁸ Kamerstukken II, 2017-2018, 30 982, nr. 40, p. 1.

²⁹ Stb. 2020, 173

³⁰ Kamerstukken II, 2017-2018, 30 982, nr. 40, p. 7 en 8.

§8.3. Toelichting op de AAW

8.3. De AAW kent bepalingen die betrekking hebben op de *kring der verzekerden* en bepalingen die betrekking hebben op het *recht* op uitkering. Wie verzekerd is op grond van de AAW kon – als hij aan de voorwaarden voldeed – recht hebben op uitkering.

8.4. In art. 4 van de AAW is bepaald *wie* onder de kring der verzekerden vallen. Dit waren onder andere ingezetenen die de leeftijd van 65 jaar nog niet hadden bereikt.

8.5. De verzekerde had *recht* op uitkering als hij voldeed aan de voorwaarden uit in art. 6, lid 1, van de AAW. De wettekst luidde oorspronkelijk:

"1. Recht op toekenning van arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft:

a. de verzekerde van 17 jaar of ouder, die arbeidsongeschikt wordt;

b. de verzekerde, die op de dag, waarop hij 17 jaar wordt, arbeidsongeschikt is; zodra hij onafgebroken 52 weken arbeidsongeschikt is geweest, indien hij na afloop van deze periode nog arbeidsongeschikt is."

8.6. Bij wet van 20 december 1979 is de AAW gewijzigd.³¹ Art. 6 van de AAW luidde nadien:

Art. 6. – 1. Recht op toekenning van arbeidsongeschiktheidsuitkering heeft:

a. de verzekerde van 17 jaar of ouder die arbeidsongeschikt wordt indien hij in het jaar onmiddellijk voorafgaande aan de dag, waarop de arbeidsongeschiktheid is ingetreden, inkomen heeft verworven uit of in verband met het verrichten van arbeid in het bedrijfs- en beroepsleven. Als eerste dag van de arbeidsongeschiktheid geldt de eerste werkdag waarop wegens ziekte niet is gewerkt of het werken tijdens de werktijd is gestuakt. Het Tijdelijk instituut voor coördinatie en afstemming kan voor bijzondere gevallen regels stellen inzake welke dag als eerste werkdag wordt aangemerkt;

b. de verzekerde, die op de dag, waarop hij 17 jaar wordt, arbeidsongeschikt is; zodra hij onafgebroken 52 weken arbeidsongeschikt is geweest, indien hij na afloop van deze periode nog arbeidsongeschikt is.

8.7. Uit de formulering van beide wetteksten blijkt een verzekerde slechts onder de bepaling onder a of b valt, afhankelijk van het moment waarop de arbeidsongeschiktheid is ontstaan. De bepaling onder a ziet op het arbeidsongeschikt *worden* op de 17^e verjaardag of daarna. De bepaling onder b ziet op het arbeidsongeschikt *zijn* op de 17^e verjaardag. Zie hiervoor ook de memorie van toelichting: *"De voorwaarden zijn: 1^e. verzekerd zijn bij het intreden van de arbeidsongeschiktheid, 2^e vervolgens onafgebroken 52 weken arbeidsongeschikt zijn, 3^e. nog arbeidsongeschikt zijn na afloop van de 52 weken. (...) Voor de onder b bedoelde personen gelden ook de hiervóór onder 2^e en 3^e genoemde voorwaarden: dat zij verzekerd en arbeidsongeschikt zijn op de dag, waarop de 17-jarige leeftijd wordt bereikt. Het bepaalde in het eerste lid, onder b, betreft het recht op toekenning van een uitkering aan degenen die arbeidsongeschikt zijn geworden voor hun 17e jaar."*³² Gelet op de bepalingen uit art. 6, lid 1, van de AAW, kan een verzekerde die arbeidsongeschikt is slechts onder één van deze twee bepalingen vallen.

8.8. Voor verzekerden die (op jonge leeftijd) een opleiding volgde, was in de AAW, anders dan in de Wajong, geen aparte regeling opgenomen. Een studerende verzekerde kon dus voor

³¹ Stb. 1979, 708.

³² Kamerstukken II, 1974-1975, 13231, nr. 3, p. 82.

het recht op uitkering vallen onder art. 6, lid 1, onder a of b, van de AAW, afhankelijk van het moment waarop de arbeidsongeschiktheid is ontstaan: De studerende verzekerde die al op zijn 17^e verjaardag arbeidsongeschikt is valt onder de bepaling uit lid 1, onder b. De studerende verzekerde die op zijn 17^e of daarna arbeidsongeschikt wordt, valt onder de bepaling uit lid 1, onder a.

§8.4. Gronden appellante uit paragraaf 3.1 van het hoger beroepschrift en onze reactie hierop

- 8.9. Appellante gaat in paragraaf 3.1.1. in op het begrip 'vroeg-gehandicapte'. Onder verwijzing naar de memorie van toelichting op de AAW stelt zij dat de kern van het vroeg-gehandicapte begrip erin zit dat de arbeidsongeschiktheid moet zijn ontstaan voordat de betrokkene kon toetreden tot de arbeidsmarkt, waar hij als werknemer verzekerd zou zijn voor de WAO. Appellante stelt dat uit de geschiedenis van de AAW niet naar voren komt dat, zoals UWV stelt, een ziekte of kwetsbaarheid die al op de 17^e verjaardag aanwezig was, maar pas op de 18^e verjaardag tijdens studie leidt tot arbeidsongeschiktheid, niet tot toekenning van een uitkering kan leiden.
- 8.10. Wij volgen appellantes redenering niet en merken als eerste op dat zij vergelijkingen trekt tussen twee wetten die een ander karakter hebben ten opzichte van elkaar, te weten een volksverzekering (AAW) en een sociale voorziening (Wajong). Het doel van deze twee wetten kunnen onzes inziens niet met elkaar worden vergeleken. Om die reden zien wij geen aanleiding om in te gaan op de aangevoerde vergelijkingen en laten wij deze vooralsnog onbesproken.
- 8.11. Als tweede merken wij het volgende op ten aanzien van de term 'vroeg-gehandicapte': Deze term ziet slechts op de groep verzekerden van wie het maatmaninkomen niet kan worden vastgesteld op basis van de feitelijke verdiensten.³³ Met het Besluit van 24 juli 1976 en nadien met dat van 28 april 1980, zijn hiervoor nadere regels opgenomen.³⁴ Aangezien voornoemd begrip van geen enkel belang is voor de beoordeling van een aanvraag op grond van hoofdstuk 1A van de Wajong, zien wij geen aanleiding om in deze brief nader in te gaan op hetgeen appellante hierover heeft aangegeven.
- 8.12. Onder punten 3.1.2.1. t/m 3.1.4.1.2. gaat appellante in op de risicoselectie in relatie tot 'vroeg-gehandicapten' in de AAW. Zij gaat hierbij onder andere in op art. 21 van de AAW tot 1 januari 1978 en de wijzigingen per die datum.
- 8.13. De door appellante genoemde 'risicoselectie' wordt door haar ook uitgebreid besproken in hoofdstuk 3.6 van haar hoger beroepschrift. In paragraaf 10 van deze brief gaan wij hierop in en volstaan nu met de verwijzing hiernaar.
- 8.14. Onder punten 3.1.4.2.1. t/m 3.1.4.3.4. gaat appellante – samengevat – in op de herkomst van de eis dat een studerende ingezetene ten minste zes maanden moet hebben gestudeerd als voorwaarde voor de 'studieregeling'. Zij stelt dat in de wetsgeschiedenis geen aanknopingspunten te vinden zijn dat een op de 17^e en 18^e verjaardag reeds bestaande ziekte niet kan leiden tot het ontstaan van een recht op uitkering als later tijdens studie alsnog arbeidsongeschiktheid ontstaat.

³³ Kamerstukken II, 1974-1975, 13231, nr. 3, p. 37 en 38.

³⁴ Stb. 1976, 415 en Stb. 1980, 263.

- 8.15. Wij gaan vooralsnog niet in op de herkomst van de voorwaarde dat een ingezetene ten minste zes maanden studerende moet zijn geweest, wil hij op grond van bijvoorbeeld art. 1a:1, lid 1, onder b, van de Wajong als jonggehandicapte worden aangemerkt. Wij zien in de door appellante aangevoerde gronden geen onderbouwing van haar standpunt ten aanzien van de vraag wanneer een ingezetene onder de reikwijdte valt van laatstgenoemde bepaling.

9. Gronden appellante uit paragraaf 3.2 van het hoger beroepschrift (Wet AMBER) en onze reactie hierop

- 9.1. In paragraaf 3.2. gaat appellante in op de Wet Amber en op art. 32a uit de AAW die op 29 december 1995 in werking is getreden. De Wet Amber heeft volgens appellante geen wijziging gebracht in art. 6, AAW. Zou het standpunt van UWV juist zijn, dan zal dat zijn oorsprong moeten vinden in een wetswijziging die na de invoering van de Wet Amber heeft plaatsgevonden.
- 9.2. Voor ons is niet duidelijk wat appellante met de verwijzing naar de Wet Amber wil verduidelijken in relatie tot hoofdstuk 1A van de Wajong, zodat wij hierop niet kunnen reageren.

10. Gronden appellante uit paragraaf 3.6 van het hoger beroepschrift (Afschaffing ongeschiktheid bij aanvang in de ZW en WIA (2011)) en onze reactie hierop

- 10.1. In paragraaf 3.6 gaat appellante in op de Wet harmonisatie en vereenvoudiging socialezekerheidswetgeving (hierna 'Wet harmonisatie') die op 1 januari 2011 in werking is getreden en specifiek betrekking had op werknemersverzekeringen. Appellante gaat hierbij in op de memorie van toelichting³⁵ en stelt dat iemand die gaat studeren, ervan uit mag gaan dat hij vanaf zes maanden na aanvang van zijn studie, verzekerd is voor de Wajong. Het standpunt van het UWV dat een ziekte of kwetsbaarheid die op de 18^e verjaardag al aanwezig is en tijdens studie leidt tot het ontstaan van arbeidsongeschiktheid, niet kan leiden tot toekenning van een Wajong-uitkering als die ongeschiktheid is ingetreden na de 23ste verjaardag (dat wil zeggen: na afloop van de op de 18^e verjaardag aangevangen Amber-termijn), is volgens appellante niet te verenigen met de argumenten die hebben geleid tot afschaffing van de uitsluitingsgrond ongeschiktheid bij aanvang van de verzekering.
- 10.2. Wij reageren als volgt: Met de invoering de Wet harmonisatie is er bewust voor gekozen om deze niet op de Wajong van toepassing te laten zijn. De afschaffing van de risicoselectie dient daarom alleen gezien te worden in het licht van de werknemersverzekeringen (ZW, Wet WIA). Wij lichten dit als volgt toe:
- 10.3. Ten tijde van de invoering van de Wet harmonisatie, was de Wet Wajong in werking getreden, waaronder het (op dat moment) nieuwe hoofdstuk 2. Dit hoofdstuk kent geen risicoselectie zoals in de tot 1 januari 2011 luidende bepalingen in de ZW of de Wet WIA. Om die reden is hetgeen in de memorie van toelichting is aangegeven om tot deregulering over te gaan in deze wetten, niet van toepassing op hoofdstuk 2 van de Wajong. Zo zou er

³⁵ Kamerstukken II, 2009-2010, 32 421, nr. 3.

al sprake zijn van risicoselectie in hoofdstuk 2 van de Wajong, hetgeen appellante betoogt (quod non), dan nog wordt de Wajong hierdoor niet geraakt: De Wet harmonisatie is één jaar na de invoering van de Wet Wajong ingevoerd en zijn er geen wijzingen aangebracht in art. 2:3, van de Wajong en daarmee ook niet in het onderscheid tussen de bepalingen uit lid 1, onder a en b.³⁶ Appellantes verwijzing naar deze wet ter onderbouwing van haar standpunt over het verschil tussen de 'a- en b-bepaling' gaat daarom onzes inziens niet op.

- 10.4. Ditzelfde geldt voor appellantes standpunt gericht op de bepalingen uit art. 1a:1, van de Wajong. Hoofdstuk 1A is pas op 1 januari 2015 in werking getreden, zodat de Wet harmonisatie hierop geen betrekking heeft. Bovendien heeft de wetgever opnieuw een onderscheid aangebracht in de twee groepen voor de Wajong. Er is opnieuw een bewuste keuze gemaakt door voorwaarden te stellen wanneer een ingezetene onder de reikwijdte van één van de twee groepen valt uit lid 1. Wij menen dat dit ook blijkt uit een tweetal uitspraken van uw Raad:
- Uitspraak van 17 januari 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:87). Betrokkene heeft een whiplash opgelopen in 2002 (na haar 18e verjaardag, maar voor aanvang van de studie). Uw Raad oordeelde dat gelet op het ontstaansmoment "*hiermee geen rekening kan worden gehouden*". Uit deze uitspraak blijkt niet dat door ons hierdoor een risicoselectie is toegepast.
  - Uitspraak van 8 mei 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:966): Uw Raad heeft in deze uitspraak geoordeeld dat de uitspraak van 28 juni 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:1964) ook van toepassing is op de Wajong-2015: "*Dat niet alleen op de achttiende verjaardag, maar ook tijdens haar studie sprake was van een ziekte of gebrek en daaruit volgende beperkingen, betekent niet dat appellante daarmee is aan te merken als studerende zoals bedoeld in artikel 1a:1, eerste lid, aanhef en onder b, van de Wajong.*"
- 10.5. Gelet op het voorgaande zien wij geen aanleiding om in te gaan op de redenen om art. 44 ZW en van het tot 1 januari 2011 luidende art. 43, onder c en art. 46 Wet WIA te laten vervallen.
- 10.6. Aanvullend merken wij op dat alleen art. 3:11 van de Wajong een bepaling kent die als vorm van risicoselectie is op te vatten. Ten tijde van het wetsvoorstel van de Wet harmonisatie was de toegang tot hoofdstuk 3 van de Wajong al afgesloten voor aanvragen ingediend na 1 januari 2010 (datum inwerkingtreding Wet Wajong; hoofdstuk 2). Aanpassing van art. 3:11, van de Wajong had daarom geen toegevoegde waarde. Aangezien genoemd wetsartikel in de onderhavige zaak niet van toepassing is, zien wij geen aanleiding om hier nader op in te gaan.
- 10.7. Ten slotte merken wij voor de volledigheid nog het volgende op: Zoals eerder aangegeven kennen hoofdstukken 1A en 2 van de Wajong geen risicoselectie zoals bijvoorbeeld in hoofdstuk 3 van de Wajong. Toegespitst op hoofdstuk 1A: Het is ten aanzien van de a-bepaling van geen belang of een betrokkene die voor zijn 18^e verjaardag al beperkingen heeft ten gevolge van ziekte of gebrek, op dat moment al ingezetene is. Bepalend is het ingezetenschap op de 18^e verjaardag. Is die persoon op dat moment ingezetene, dan valt hij onder de reikwijdte van art. 1a:1, lid 1, onder a, van de Wajong. Als hij aan de voorwaarden voldoet (het hebben van DGA), dan is hij jonggehandicapte en heeft hij recht op uitkering. Ditzelfde principe geldt voor studerenden. De bepaling uit art. 1a:1, lid 1,

³⁶ Met de Wet harmonisatie zijn slechts enkele bepalingen in de Wet Wajong gewijzigd die betrekking hebben op inkomensbepalingen. Zie hiervoor Stb. 2010, 867, p. 13.

onder b, van de Wajong is bedoeld voor ingezetenen die tijdens studie te maken krijgen met beperkingen (en als gevolg daarvan DGA hebben). Om die reden valt een ingezetene die voor aanvang van de studie hiermee te maken krijgt, niet onder deze bepaling. Hij behoort immers niet tot deze doelgroep. Dit heeft niets te maken met risicoselectie. Anders dan bij werknemersverzekeringen kan een ingezetene zich niet 'herverzekeren' door alsnog te gaan studeren. Dit is een bewuste keuze geweest van de wetgever.

11. Gronden appellante uit paragraaf 4 van het hoger beroepschrift (Twee verzekeringen met ieder eigen poliswaarden?) en onze reactie hierop

11.1. In paragrafen 4.1 en 4.2 van het aanvullend hoger beroepschrift voert appellante de volgende gronden aan:

- Paragraaf 4.1: Appellante geeft een weergave van de a- en b-bepalingen en de "Amber-bepalingen" uit alle drie de hoofdstukken van de Wajong.
- Paragraaf 4.2: Appellante stelt dat de a-bepaling uit de drie hoofdstukken van de Wajong, dekking biedt voor het risico van arbeidsongeschiktheid ontstaan op de 17^e/18^e verjaardag (appellante noemt dit de 'vroeg-gehandicaptenverzekering'). Daarnaast is er volgens haar de 'studieverzekering' ('b-bepaling'), waarbij het volgens haar gaat om ingetreden arbeidsongeschiktheid (lees: relevante mate van arbeidsongeschiktheid of het moment waarop het arbeidsvermogen verloren is geraakt) na de 18^e verjaardag, maar tijdens studie. Appellante stelt dat in de tekst van de wet tussen beide verzekeringen geen andere relatie wordt gelegd dan dat het tijdens studie van arbeidsongeschiktheid moet gebeuren na de 18^e verjaardag. Er zou geen enkele relatie zijn met betrekking tot de ziekte die heeft geleid tot het ontstaan van arbeidsongeschiktheid of het moment van ontstaan van ziekte.

11.2. Appellantes standpunt is in essentie een herhaling van hetgeen zij eerder in haar hoger beroepschrift heeft aangegeven. Wij menen dat appellantes standpunt niet juist is en verwijzen hiervoor naar hetgeen wij in paragrafen 4.3, 6.3 en 7.3 van deze brief hebben aangegeven. Samengevat komt ons standpunt erop neer dat niet de *relevante mate* van arbeidsongeschiktheid (hoofdstuk 2 of 3) of het moment waarop het arbeidsvermogen verloren is geraakt (hoofdstuk 1A), bepalend is voor de vraag of de ingezetene valt onder de reikwijdte van de a- of b-bepaling en de aanvang van de daarbij behorende "Amber-termijn" van vijf jaar. Bepalend is moment waarop de beperkingen zijn ontstaan ten gevolge van ziekte of gebrek.

11.3. In paragrafen 4.3. t/m 4.5 voert appellante de volgende gronden aan:

- Paragraaf 4.3: Appellante benoemt twee verzekerde periodes in de Wajong. Zij stelt dat er een verzekering is voor vroeg-gehandicapten die loopt vanaf het moment van het ingezetene worden t/m de 18^e verjaardag (lees: 't/m het moment waarop hij 18 jaar oud wordt'). Daarnaast is er de studieverzekering die loopt van zes maanden na aanvang van de studie tot zes maanden na het einde van de studie. Zij noemt deze periodes de 'primaire dekking'. De primaire verzekerde periode zou dan worden verlengd met vijf jaar en eindigt voor de vroeg-gehandicaptenverzekering tot de 23ste verjaardag en voor de studieverzekering tot vijf jaar na het einde tijdens de studie ontstaan van arbeidsongeschiktheid. Deze periode duidt zij aan als de 'verlengde dekking of Amber-dekking'.
- Paragraaf 4.4: Appellante stelt dat er een samenloop van verzekerde periodes kunnen zijn. Een student die vóór zijn 23ste verjaardag arbeidsongeschikt wordt vanuit een oorzaak die

- reeds aanwezig was op zijn 18^e verjaardag, zou daardoor vallen onder de primaire dekking van de studieverzekering als de verlengde dekking van de vroeg-gehandicaptenverzekering. Als die arbeidsongeschiktheid voortkomt uit een andere oorzaak, dan valt hij alleen onder de dekking van de studieverzekering. In beide gevallen dienen de aanspraken volgens appellante op grond van de Wajong te worden beoordeeld op basis van de studieverzekering.
- Paragraaf 4.5: Appellante stelt dat een student die op of na zijn 23ste verjaardag arbeidsongeschikt wordt, geen beroep meer kan doen op de vroeg-gehandicaptenverzekering, ook niet als zijn arbeidsongeschiktheid voortkomt uit de op zijn 18^e verjaardag reeds aanwezige beperkingen. Hij valt wel onder de werking van de studieverzekering als hij in het jaar voorafgaande aan het intreden van zijn arbeidsongeschiktheid ten minste zes maanden heeft gestudeerd. De vraag of die arbeidsongeschiktheid dan voortkomt uit een reeds voor aanvang van de studie aanwezige oorzaak, is volgens hem niet relevant. De polisvoorwaarden voor de vroeg-gehandicaptenverzekering is dan uitgewerkt en de enige eis voor de studieverzekering is dat er ten minste zes maanden moet zijn gestudeerd.
- 11.4. Wij volgen appellante niet en verwijzen in dezen naar hetgeen wij hebben aangegeven in paragrafen 4.3, 6.3 en 7.3 van deze brief. Hierin hebben wij toegelicht dat uit de wetsgeschiedenis blijkt dat de Wajong is bedoeld voor twee verschillende groepen ingezetenen en dat een ingezetene niet op grond van dezelfde ziekteoorzaak onder de a- en b-bepaling' kan vallen. Als gevolg hiervan kent elk van deze twee bepalingen een eigen "Amber-termijn", zodat geen sprake is van een samenloopsituatie die appellante beschrijft. In dezen verwijzen wij opnieuw naar de uitspraak van uw Raad van 8 mei 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:966). Ten overvloed merken wij eveneens op dat het aanvangsmoment van de a- en b-bepaling niet de relevante mate van arbeidsongeschiktheid of het verlies van arbeidsvermogen is, maar het moment waarop er sprake is van beperkingen ten gevolge van ziekte of gebrek.
- 11.5. Wij verwijzen ook naar de uitspraak van uw Raad van 13 december 2023 (ECLI:NL:CRVB:2023:2440). In deze zaak is het arbeidsvermogen van betrokkene komen te ontbreken op het moment dat zij in het jaar daarvoor afgaand ten minste zes maanden studerende was. Het verlies van arbeidsvermogen is het gevolg van een ziekteoorzaak die heeft geleid tot beperkingen op haar 18^e verjaardag. Uw Raad heeft geoordeeld dat het arbeidsvermogen verloren is geraakt na vijf jaar na de 18^e verjaardag. De vraag of het ontbreken van arbeidsvermogen tevens duurzaam is, kon hiermee onbeantwoord blijven. Wij zien hierin een bevestiging van ons standpunt.
- 11.6. Van een samenloopsituatie kan onzes inziens alleen sprake zijn in de situatie dat een ingezetene beperkingen heeft als gevolg van verschillende ziekteoorzaken (ontstaan op of voor de 18^e verjaardag of daarna tijdens studie): Wij lichten die toe aan de hand van het volgende voorbeeld:
- De ingezetene heeft op zijn 18^e verjaardag beperkingen als gevolg van ziekte X. Op zijn 19^e verjaardag krijgt hij beperkingen als gevolg een andere oorzaak (bijvoorbeeld door een ongeluk). Op dat moment was hij ten minste zes maanden studerende. Voor ziekte X geldt dat hij alleen als jonggehandicapte kan worden aangemerkt in de periode van 18 jaar tot zijn 23ste verjaardag als hij DGA heeft (art. 1a:1, lid 1, onder a en lid 2). Ten aanzien van de gevolgen van het ongeluk geldt dat de ingezetene als jonggehandicapte kan worden aangemerkt als hij vanaf dat moment DGA heeft of binnen vijf jaar daarna (art. 1a:1, lid 1,

onder b, en lid 2). In dit geval dus tot zijn 24ste verjaardag. Er spelen in deze situatie twee "Amber-termijnen" die elkaar alleen overlappen van de 19^e verjaardag tot de 23ste verjaardag. Heeft de ingezetene tot zijn 23ste wel arbeidsvermogen, dan kan hij alleen nog tot zijn 24ste verjaardag als jonggehandicapte worden aangemerkt als hij DGA heeft als gevolg van de beperkingen ontstaan door het ongeluk.

- 11.7. Ten slotte merken wij als op dat appellantes standpunt tegenstrijdig is ten aanzien van haar uitleg over het verschil tussen a- en b-bepaling en de daarbij behorende "Amber-termijn" van vijf jaar uit art. 1a:1, lid 2, van de Wajong. Appellante geeft onder punt 2.5.3 van haar hoger beroepschrift aan dat zij met 'arbeidsongeschiktheid' in de zin van hoofdstuk 1A bedoelt 'het verlies van arbeidsvermogen'. Onder punten 4.2.1 en 4.2.2. geeft zij aan dat de a- en b-bepaling dekking biedt voor arbeidsongeschiktheid (lees: het ontbreken van arbeidsvermogen) ontstaan op de 18^e verjaardag of tijden studie. Vervolgens stelt appellante onder punt 4.4.2 dat wanneer het arbeidsvermogen vóór de 23ste verloren is geraakt, vanuit een *oorzaak* (hier wordt het begrip 'arbeidsongeschiktheid' losgelaten), de ingezetene óók onder de 'verlengde dekking van de vroeggehandicaptenverzekering' valt (oftewel: de "Amber-periode" van vijf jaar uit lid 2, gekoppeld aan de a-bepaling). Appellante lijkt hiermee aan te geven dat niet per sé sprake hoeft te zijn van het verlies van arbeidsvermogen op de 18e verjaardag, wil de "Amber-termijn" van vijf jaar op dat moment aanvangen. Hieruit volgt dat dit ook betekent dat de "Amber-periode" kan aanvangen op de 18e verjaardag als een ingezetene op dat moment wel arbeidsvermogen heeft. Echter, voor de aanvang van de "Amber-termijn" op grond van de b-bepaling, meent appellante dat er sprake moet zijn van het ontbreken van arbeidsvermogen (*"een student die voor zijn 23ste verjaardag arbeidsongeschikt wordt"*). Een dergelijke verschil ten aanzien van de vraag wanneer de "Amber-termijn" aanvangt in relatie tot a-bepaling (het hebben van beperkingen) en de b-bepaling (verlies van arbeidsvermogen), blijkt niet uit de wetsgeschiedenis.
- 11.8. In paragrafen 4.6.1. t/m 4.6.4 voert appellante de volgende gronden aan:
- Paragrafen 4.6.1 en 4.6.2: Appellante gaat in op de Wet WIA. Samengevat stelt zij dat wanneer een verzekerde na het bereiken van de wachttijd van 104 weken (verzekerde periode 1), geen recht heeft op een WIA-uitkering omdat hij minder dan 35% arbeidsongeschikt is, hij opnieuw verzekerd is voor dezelfde klachten als hij een nieuw dienstverband aangaat (verzekerde periode 2) en opnieuw uitvalt vanwege dezelfde ziekteoorzaak. Dit is ook het geval als deze nieuwe uitval plaatsvindt na vijf jaar na de datum van de eerste wachttijd. In dezen wordt verwezen naar de Wet harmonisatie waarop appellante is ingegaan in paragraaf 3.6 van haar hoger beroepschrift.
  - Paragraaf 4.6.3: Appellante past ons standpunt ten aanzien van het onderscheid tussen de a- en b-bepaling en de "Amber-termijn" uit de Wajong toe op de Wet WIA.
  - Paragraaf 4.6.4: Appellante stelt - samengevat - dat iedere nieuwe verzekeringsgrondslag (oftewel ieder nieuw verzekeringsplichtig dienstverband) leidt tot het ontstaan van een nieuwe zelfstandige verzekering in de Wet WIA. Dit is volgens haar in de Wajong niet anders.
- 11.9. Wij volgen appellantes vergelijking met de Wet WIA niet. De WIA is een *werknemersverzekering*, terwijl de Wajong een *voorziening* is. Derhalve zijn de uitgangspunten van en de bepalingen in de Wajong niet te vergelijken met die van een arbeidsongeschiktheidsverzekering zoals de WIA.

- 11.10. Bij een arbeidsongeschiktheidsverzekering heeft een betrokkene *invloed* op het verzekerd zijn, namelijk door te gaan werken. Hij is dan *automatisch* verzekerd voor de werknemersverzekeringen bij uitval voor ziekte. Het recht op uitkering is dan *afhankelijk* van het moment waarop de verzekerde uitvalt voor zijn werk als gevolg van ziekte of gebrek. Het moment van uitval is niet nader te bepalen en voor elke individuele verzekerde anders.
- 11.11. De Wajong is een voorziening bedoeld voor twee verschillende groepen ingezetenen die op jonge leeftijd (op hun 18^e of nadien tijdens studie) geconfronteerd worden met ziekte of gebrek. Gelet op het gegeven dat de Wajong dus voor deze specifieke groepen is bedoeld, heeft de wetgever vaste momenten / periodes vastgesteld waarbinnen aan de voorwaarden moet zijn voldaan voor het zijn van jonggehandicapte (cq. wanneer recht bestaat op arbeidsondersteuning / uitkering). Aangezien de Wajong geen verzekering is, kan een ingezetene zich dus ook niet 'herverzekeren' door te gaan studeren. Hierin zit een wezenlijk verschil met de arbeidsongeschiktheidsverzekering en gaat de vergelijking met de Wet WIA onzes inziens niet op.
- 11.12. Een ander verschil is dat de Wajong voorwaarden kent voor twee verschillende groepen ingezetenen. De Wet WIA kent ten aanzien van de verplichte verzekering, slechts bepalingen gericht op één groep: De werknemer die wegens ziekte niet in staat is om te werken. Er is naar onze mening dan ook geen enkele relatie tussen de voorwaarden voor de vraag onder welke bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder a of b, van de Wajong een ingezetene valt met de betekenis van het opnieuw verzekerd zijn voor de werknemersverzekeringen. Appellante vergelijkt naar onze mening appels met peren.
- 11.13. Ten aanzien van appellantes vergelijking met de Wet harmonisatie, verwijzen wij naar hetgeen wij in paragraaf 10 van deze brief hierover hebben aangegeven.

12. Gronden appellante uit paragraaf 5 van het hoger beroepsschrift (Discriminatie op grond van handicap?) en onze reactie hierop

- 12.1. In paragraaf 5 stelt appellante dat ons standpunt moet worden gekwalificeerd als discriminatie op grond van handicap. Studerenden die op hun 18^e verjaardag reeds een ziekte of handicap hebben en tijdens hun studie arbeidsongeschikt raken, zouden ongunstiger worden behandeld dan studerenden die op hun 18^e verjaardag geen ziekte of handicap hebben. Appellante verwijst naar art. 1 van de Grondwet en art. 3 en 24, lid 1, onder e (lees: lid 2, onder e) van het VN-gehandicaptenverdrag.³⁷ Zij stelt ten slotte dat ons standpunt haaks staat op art. 24 van dit verdrag op grond waarvan gehandicapten moeten worden gestimuleerd om te gaan studeren en moeten worden ondersteund.
- 12.2. Wij reageren als volgt: Appellante beroept zich op art. 3 en art. 24, lid 2, onder e van het VN-gehandicaptenverdrag. Wil men op deze bepalingen een beroep kunnen doen, dan zal eerst beoordeeld moeten worden of deze artikelen rechtstreeks werkend zijn. Wij verwijzen in dezen onder meer naar uw uitspraak van 17 september 2020 (ECLI:NL:CRVB:2020:2216): "*Indien noch uit de tekst, noch uit de totstandkomingsgeschiedenis volgt dat geen rechtstreekse werking van de verdragsbepaling is beoogd, de inhoud van die bepaling beslissend. Het gaat erom of deze*

³⁷ Verdrag inzake de rechten van personen met een handicap, New York 13-12-2006.

onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig is om in de nationale rechtsorde zonder meer als objectief recht te worden toegepast. Indien het op grond van een verdragsbepaling in de nationale rechtsorde te bewerkstelligen resultaat onvoorwaardelijk is en voldoende nauwkeurig is omschreven, belet de enkele omstandigheid dat de wetgever of de overheid keuze- of beleidsvrijheid toekomt wat betreft de te nemen maatregelen ter verwezenlijking van dat resultaat, niet dat de bepaling rechtstreekse werking heeft. Of van die werking sprake is, hangt af van het antwoord op de vraag of de bepaling in de context waarin zij wordt ingeroepen, als objectief recht kan functioneren."

- 12.3. Art. 3 bevat de algemene beginselen van het Verdrag en geeft de partijen een richtsnoer bij de uitleg en uitvoering van het Verdrag.³⁸ Uit deze beginselen kan geen onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig te bewerkstelligen resultaat worden afgeleid waar betrokkene zich op kan beroepen.
- 12.4. Art. 24 van het VN-gehandicaptenverdrag betreft het recht op onderwijs. Het tweede lid, onder e, van dit artikel bepaalt dat staten bij de verwezenlijking van het recht op onderwijs moeten waarborgen dat doeltreffende, op het individu toegesneden, ondersteunende maatregelen worden genomen in omgevingen waarin de cognitieve en sociale ontwikkeling wordt geoptimaliseerd, overeenkomstig het doel van onderwijs waarbij niemand wordt uitgesloten. Appellante roept deze bepaling in, in relatie tot art. 1a:1, lid 1 jo. lid 2 van de Wajong. De vraag of een ingezetene al dan niet valt onder de reikwijdte van art. 1a:1, lid 1, onder a of b, van de Wajong of wanneer de "Amber-termijn" aanvangt op grond van lid 2, verhindert of beperkt niet het recht op onderwijs. Ook zien wij geen verband tussen de uit art. 24, lid 2, onder e, van het VN-gehandicaptenverdrag voortvloeiende positieve verplichting voor de verdragsstaten en genoemde wetsartikelen uit de Wajong. Daarnaast ziet het artikel niet op arbeidsongeschiktheidsuitkeringen.
- 12.5. Gelet op bovenstaande kunnen wij niet anders concluderen dan dat gelet op de context waarbinnen art. 24, lid 2, onder e, wordt ingeroepen, er geen onvoorwaardelijk en voldoende nauwkeurig te bewerkstelligen resultaat uit dit artikel kan worden afgeleid waarop appellante zich kan beroepen. Nu zowel art. 3 als art. 24, lid 2, onder e, van het VN-gehandicaptenverdrag geen rechtstreeks werkende bepalingen zijn, kan een beroep op deze artikelen naar onze mening niet slagen (en behoeft het onzes inziens geen verdere bespreking).
- 12.6. Appellante verwijst ook naar art. 1, van de Grondwet. In dezen wijzen wij op het toetsingsverbod van art. 120 van de Grondwet dat het verbod inhoudt om wetten in formele zin (zoals de Wajong) te toetsen aan de algemene rechtsbeginselen. Dit brengt mee dat de rechter niet mag treden in de belangenafweging die de wetgever heeft verricht of geacht moet worden te hebben verricht.
- 12.7. Los van het voorgaande menen wij dat er geen sprake is van discriminatie. De Wajong is bedoeld voor twee verschillende groepen ingezetenen. Voor de groep die onder de a-bepaling valt van art. 1a:1, lid 1, van de Wajong, vangt de "Amber-termijn" aan op de 18^e verjaardag. Voor de groep die onder de b-bepaling valt, vangt de "Amber-termijn" aan op het moment waarop de beperkingen na de 18^e verjaardag, maar tijdens studie (na zes maanden) zijn ontstaan. Studerenden die op hun 18^e verjaardag reeds beperkingen hebben als gevolg van ziekte of handicap en tijdens hun studie hun arbeidsvermogen verliezen,

³⁸ Zie ook Kamerstukken II, 2013-2014, 33 992 (R2034), nr. 3, p. 23 en 24.

behoren tot de groep voor wie de a-bepaling is geschreven. Studerenden die op hun 18^e verjaardag geen ziekte of handicap hebben en tijdens hun studie beperkingen krijgen als gevolg hiervan behoren tot de groep voor wie de b-bepaling is geschreven. Voor deze studerende jongeren vangt de "Amber-termijn" op een verschillend moment aan omdat zij tot twee verschillende groepen behoren. Volledigheidshalve merken wij hierbij op dat de verschillende aanvangsmomenten direct samenhangen/verband houden met het verschil tussen beide groepen. De verschillende aanvangsmomenten zijn onzes inziens dan ook gerechtvaardigd.

- 12.8. Ten slotte merken wij nog op dat de onderverdeling in de twee groepen genoemd in art. 1a:1, lid 1, van de Wajong en de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte, onder de ruime beoordelingsvrijheid valt die staten hebben bij het inrichten van hun sociale zekerheidsstelsel. Dat appellante het niet eens is met deze voorwaarden of meent dat deze ruimer uitgelegd moeten worden, betekent niet dat de wetgeving om die reden strijdig is met discriminatieverboden of leidt tot ongelijke behandeling. Wij herkennen ons niet in appellantes grond dat ons standpunt ertoe leidt dat jongeren niet worden gestimuleerd om te gaan studeren.

13. Gronden appellante uit paragraaf 6 van het hoger beroepschrift (grievens tegen de bestreden uitspraak) en onze reactie hierop

- 13.1. Appellante gaat in paragraaf 6.1. van het hoger beroepschrift in op r.o. 4.2 van de aangevallen uitspraak. Zij stelt dat zij met haar aanvraag van januari 2021 niet heeft beoogd dat wordt teruggekomen op het besluit van 3 maart 2011, maar een nieuwe aanvraag te doen op grond van het in mei 2018 tijdens haar studie ingetreden verlies van arbeidsvermogen. In de uitspraak is niet te lezen op grond waarvan de rechtbank tot het oordeel is gekomen dat appellante iets anders met haar aanvraag heeft beoogd. De uitspraak is in zoverre ontoereikend gemotiveerd.
- 13.2. Wij reageren als volgt: In ons VIHB van 28 augustus 2023 hebben wij een soortgelijke grond aangevoerd. Wij verwijzen naar de laatste alinea op p. 2. van dit stuk. Appellantes aanvraag is (achteraf gezien) niet aan te merken als een herhaalde aanvraag, maar als een nieuwe aanvraag. Aanvullend merken wij op dat de verwarring bij de rechtbank mogelijk is ontstaan door de inhoud van het bezwaarschrift van 20 april 2021. Daarin heeft zij zelf aangegeven dat de aanvraag als een herhaalde aanvraag moet worden aangemerkt: "*De aanvraag had echter ook moeten worden beoordeeld als duuraanspraak*".
- 13.3. Appellante gaat in paragraaf 6.2. in op r.o. 6.2 van de aangevallen uitspraak. De eerste zin van deze rechtsoverweging impliceert volgens haar en zoals UWV volgens haar ook stelt, dat een volledige tijdens de studie ontstane ziekteoorzaak wel kan leiden tot een recht op Wajong, terwijl het laatste gedeelte van deze rechtsoverweging het omgekeerde zegt. Het oordeel van de rechtbank is in zoverre innerlijk tegenstrijdig.
- 13.4. Wij volgen dit standpunt van appellante en hebben dit wij eveneens aangegeven in ons VIHB. Wij verwijzen naar hetgeen wij hierin onder grond 3 hebben aangegeven. Voor de goede orde merken wij op dat wij de overwegingen van de rechtbank wel onderschrijven dat in de situatie van appellante geen sprake is van een nieuwe ziekteoorzaak die tijdens de studie is ontstaan.

- 13.5. Appellante gaat in paragraaf 6.3 in op de verwijzing van de rechtbank naar de uitspraak van uw Raad van 28 juni 2018 (ECLI:NL:CRVB:2018:1964). Zij stelt - samengevat - dat zij gelet op het besluit uit 2011, niet arbeidsongeschikt was op haar 18^e verjaardag. De arbeidsongeschiktheid is ontstaan in mei 2018 tijdens studie. Appellante stelt dat zij onder de werking valt van de 'studieverzekering' van art. 1a:1, lid 1, eerste lid, onderdeel b, van de Wajong. De rechtbank zou het verschil tussen ziekte en gevolg van ziekte hebben veronachtzaamd en daardoor een onjuiste maatstaf hebben aangelegd.
- 13.6. Wij stellen vast dat appellante in essentie haar standpunt herhaalt dat zij in haar hoger beroepschrift uiteen heeft gezet. Wij zijn het niet eens met dit standpunt en verwijzen naar hetgeen wij in deze brief hiertegenover hebben gezet. Naar onze mening heeft de rechtbank terecht verwezen naar voornoemde uitspraak van uw Raad. Een bevestiging hiervan zien wij ook in de uitspraak van uw Raad van 8 mei 2024 (ECLI:NL:CRVB:2024:966).
- 13.7. Appellante gaat in paragraaf 6.4 in op r.o. 6.2. van de aangevallen uitspraak voor zover deze betrekking heeft de "Amber-termijn" uit hoofdstuk 2 van de Wajong. Zij stelt dat deze rechtsoverweging om twee redenen niet juist is:
- Op grond van de eerste aanvraag, zou de "Amber-termijn" zijn aangevangen na afloop van 52 weken bedoeld art. 2:3, lid 1, onder a, van de Wajong (volgens haar na het volbrengen van de wachttijd en dus op de 18^e verjaardag). Die wachttijd zou appellante op haar 18^e hebben volbracht, zodat de "Amber-termijn" niet na haar 17^e maar na haar 18^e verjaardag zou zijn aangevangen.
  - In het besluit uit 2011 heeft UWV vastgesteld dat appellante de wachttijd niet heeft volbracht en dat heeft tot gevolg dat er geen "Amber-termijn" is gaan lopen. Volgens appellante werpt de rechtbank haar een termijn tegen die überhaupt niet is gaan lopen en waarop zij ook nimmer een beroep had kunnen doen.
- 13.8. Wij stellen vast dat de rechtbank en appellante er ten onrechte vanuit gaan dat de "Amber-termijn" uit art. 2:3, lid 2, van de Wajong van toepassing is. Wij menen dat art. 1a:1, lid 2, van toepassing is. Wij verwijzen hiervoor naar hetgeen wij hierover hebben aangegeven op p. 3, eerste alinea van ons VIHB. Ten slotte merken wij op dat appellante onder punt 7.3.1.3. van haar hoger beroepschrift aangeeft het met ons eens te zijn dat hoofdstuk 1A van toepassing is. In dezen is appellantes standpunt tegenstrijdig.
- 13.9. Los van het feit dat art. 2:3, lid 2, van de Wajong in deze procedure niet van toepassing is, stellen wij eveneens vast dat appellantes uitleg van dit wetsartikel niet juist is. Als eerste vangt de periode van vijf jaar aan na afloop van de wachttijd van 52 weken.
- 13.10. Als tweede is appellantes standpunt niet juist dat als de wachttijd niet is volgemaakt, de "Amber-termijn" niet kan aanvangen, in de situatie dat hoofdstuk 2 van de Wajong van toepassing was. Dit standpunt is alleen juist zo zou hoofdstuk 3 van de Wajong (art. 3:21) van toepassing zijn, hetgeen niet het geval is. Wij verwijzen hiervoor naar uw uitspraak van 5 september 2014 (ECLI:NL:CRVB:2014:3041).
- 13.11. Appellante stelt in paragraaf 6.5. dat de werking van de 'vroeg-gehandicaptenverzekering' al op haar 18^e verjaardag is geëindigd en dat haar aanvraag uit 2021 wordt beheerst door de 'studieverzekering'.

- 13.12. Wij merken op dat als appellante niet op haar 18^e verjaardag als jonggehandicapte kan worden aangemerkt, zij alsnog als jonggehandicapte kan worden aangemerkt als zij binnen de in lid 2 en 3 genoemde termijnen voldoet aan de voorwaarden voor het zijn van jonggehandicapte. De "Amber-termijn" uit lid 2, vangt in haar situatie aan op haar 18^e verjaardag en eindigt daarmee op haar 23ste verjaardag. Appellantes stelling dat de 'vroeggehandicaptenverzekering' zou zijn geëindigd op haar 18^e verjaardag volgen wij daarom niet. Ten slotte volgen wij appellantes standpunt niet dat zij onder het toepassingsbereik van de 'studieverzekering' valt. Wij volstaan met de verwijzing naar hetgeen wij eerder hierover hebben aangegeven in deze brief.
- 13.13. Appellante stelt in paragraaf 6.6. dat uit het medisch onderzoeksverslag van 8 december 2021 is vastgesteld dat zij vanaf 3 mei 2018 geen arbeidsvermogen meer heeft, maar dat dit niet duurzaam wordt geacht. Appellante stelt dat de motivering in dezen niet voldoende is en dat er informatie bij de behandelende sector opgevraagd had moeten worden. In het bestreden besluit speelt dit volgens haar ten onrechte geen enkele rol en is het ontbreken van arbeidsvermogen niet in de heroverweging betrokken. De rechtbank heeft zich ook niet over de duurzaamheid uitgelaten.
- 13.14. Wij menen dat wij het ontbreken van het arbeidsvermogen weldegelijk in de heroverweging hebben betrokken. Immers, wij hebben vastgesteld dat het arbeidsvermogen verloren is geraakt na afloop van de "Amber-termijn" van vijf jaar die in deze situatie op de 18^e verjaardag is aangevangen. Gelet op deze conclusie is de vraag of het arbeidsvermogen al dan niet duurzaam ontbreekt naar onze mening niet relevant. Om die reden menen wij dat de rechtbank zich terecht niet over de duurzaamheid heeft uitgelaten. Wij verwijzen in dezen ten overvloede de uitspraak van uw Raad van 13 december 2023 (ECLI:NL:CRVB:2023:2440) die wij in paragraaf 11 van deze brief hebben besproken.

14. Gronden appellante uit paragraaf 7 van het hoger beroepschrift (Voorwaardelijk incidenteel hoger beroep UWV) en onze reactie hierop

- 14.1. In paragraaf 7.1. geeft appellante aan dat niet duidelijk is onder welke voorwaarde het VIHB is ingesteld.
- 14.2. Wij reageren als volgt: Wij zijn het eens met de eindconclusie van de rechtbank dat wij terecht hebben besloten dat appellante geen recht heeft op een Wajong-uitkering, omdat zij niet als jonggehandicapte is aan te merken. Gelet hierop bestaat er voor ons geen aanleiding om zelfstandig hoger beroep in te stellen. Echter, aangezien niet alle overwegingen van de rechtbank geheel juist zijn gemotiveerd, hebben wij VIHB ingesteld. Wij hebben alleen behoefte aan behandeling van de door ons aangevoerde gronden als de beoordeling van het hoger beroep van appellante uw Raad aanleiding zou geven om de aangevallen uitspraak (deels) te wijzigen.
- 14.3. In paragraaf 7.2. geeft appellante aan het eens te zijn met onze eerste grond uit het VIHB. In paragraaf 7.3.1. gaat appellante in op onze tweede grond uit het VIHB. Zij is het met ons eens dat op haar aanvraag de Wajong-2015 van toepassing is. De rechtbank had daarom beter de woorden 'haar arbeidsvermogen heeft verloren' kunnen gebruiken, in

plaats van 'arbeidsongeschikt geraakt'. In paragraaf 7.4 geeft appellante aan het eens te zijn met onze derde grond uit het VIHB.

- 14.4. Wij merken op dat er tussen partijen geen verschil van mening over deze onderdelen van het VIHB. Echter, de opmerking van appellante dat in de praktijk nog steeds over arbeidsongeschiktheid wordt gesproken als daarmee eigenlijk wordt bedoeld het verlies van arbeidsvermogen, laten wij voor haar rekening.
- 14.5. In paragraaf 7.3.2. stelt appellante opnieuw dat er na haar 18^e verjaardag geen "Ambertermijn" is gaan lopen gelet op het besluit van 11 maart 2011. Zij stelt ook dat op het moment waar zij het arbeidsvermogen verloor, zij verzekerd was op grond van de 'studieverzekering'.
- 14.6. Wij merken op dat appellante stelt dat onder 'arbeidsongeschiktheid' in de zin van hoofdstuk 1A, van de Wajong verstaan moet worden 'het moment waarop het arbeidsvermogen verloren is geraakt'. In essentie is de reactie van appellante een herhaling van haar standpunt over de uitleg van de bepalingen uit art. 1a:1, lid 1 en 2, van de Wajong. Wij volstaan daarom met de verwijzing naar ons standpunt die wij in deze brief uiteengezet hebben over de 'studieverzekering'.

15. Gronden appellante uit paragraaf 8 van het hoger beroepschrift (Conclusie) en onze reactie hierop

- 15.1. Appellante meent dat ons standpunt geen steun vindt in de wet- en wetsgeschiedenis. Zij trekt de conclusie dat haar hoger beroep gegrond verklaard dient te worden en het VIHB ongegrond met beiden een veroordeling in de kosten van UWV. De bestreden uitspraak dient te worden vernietigd, eveneens met veroordeling in de kosten ervan door UWV. Appellante verzoekt uw Raad om ons de opdracht te geven een nieuw besluit te nemen omtrent de heroverweging van de duurzaamheid van het ontbreken van arbeidsvermogen. Tegen dit nieuwe besluit zou dan bij uw Raad hoger beroep ingesteld kunnen worden. Een tussenuitspraak zou ook mogelijk zijn.
- 15.2. Anders dan appellante, verzoeken wij uw Raad om de rechtsgevolgen van de aangevallen uitspraak te bevestigen en om appellantes hoger beroep ongegrond te verklaren. Er is onzes inziens geen aanleiding om ons op te dragen een nieuw besluit te nemen. Voor wat betreft appellantes verzoek om proceskosten, gaan wij ervan uit dat zo zou uw Raad ons veroordelen in de proceskosten, dit gebeurt conform het Besluit proceskosten bestuursrecht en de daarin in opgenomen forfaitaire bedragen. Wij menen dat het hoger beroepschrift van appellante en het VIHB van ons als samenhangende zaken moeten worden aangemerkt.

16. Conclusie UWV

- 16.1. Wij handhaven ons standpunt dat appellante niet valt onder de bepaling uit art. 1a:1, lid 1, onder b, van de Wajong. Appellante is onzes inziens niet aan te merken als jonggehandicapte en heeft daarom geen recht op een Wajong-uitkering. Wij verzoeken uw Raad om de rechtsgevolgen van de aangevallen uitspraak te bevestigen.

Met vriendelijke groet,
UWV

J.M. Breevoort
Medewerker Hoger Beroep/JKC

Bijlage:

- Rapportage verzekeringsarts bezwaar en beroep van 27 juni 2024
- (Kritische) Functionele mogelijkhedenlijst uit 2011

